

LUNDS
UNIVERSITET

Hur uppfattas avsaknaden av regleringsformer på privat drivna skyddade boenden?

- En kvantitativ studie om åsikter från två skilda perspektiv

Av: Emma Bök och Olivia Johansson

LUNDS UNIVERSITET
Rättsociologiska institutionen

Kandidatuppsats (RÄSK02)
Vårterminen 2021

Handledare: Johan Rosquist

Examinator: Patrik Olsson

Abstract

The aim of this essay is to study the lack of regulation on privately run sheltered housing in Sweden from two different points of view. The first group is the general public opinion and the second group is employees and volunteers from women's shelters. The relevance of this study is based on the assumptions from the effects of pandemic's restrictions that violence against women is increasing and the requests of places on sheltered housing in Sweden. The essay intends to look into the opinions on privately run sheltered housing and how regulation is considered from two perspectives. A combination of Baier and Svensson's theory according to social norms and Mary Douglas's thoughts concerning how institutions think and act, laid the foundation of explaining different social norms due to the groups aspect, if the selection group is located inside or outside an institution. A survey was designed and sent out to both studied groups regarding their view on the lack of regulation on privately run sheltered housing. The study found that the respondents from the two studies had different opinions about the subject. One result showed that the general public had less knowledge about sheltered housing. Another result indicated that a majority of respondents from women's shelters considered the lack of regulations as a great concern for the risk of the institution's own profit. In conclusion, this essay presents a current perception of the lack of regulation on privately driven shelters from two perspectives and can be useful in future research about regulation on sheltered housing and the continuing preventive work of improving support for abused women in Sweden.

Nyckelord: Institutioner, Reglering, Skyddade boenden, Sociala normer, Åsikter

Tackord

Vi vill börja med att rikta ett stort tack till alla respondenter för det stora deltagandet i enkätundersökningarna. Tack vare er fick vi in det material som behövdes för att kunna uppfylla studiens syfte och besvara frågeställningen.

Slutligen vill vi tillägna ett stort tack till vår handledare, Johan Rosquist, för vägledning och stöttning genom hela arbetet.

Emma Böök och Olivia Johansson

Juni 2021

Innehållsförteckning

1. Inledning	5
1.1 Problemformulering	6
1.2 Syfte och frågeställning	7
1.3 Rättssociologisk relevans	7
1.4 Avgränsningar	8
1.5 Bakgrund	9
1.6 Definitionslista	10
2. Tidigare forskning	10
2.1 Samhällets skydd för våld mot kvinnor i nära relation	11
2.2 Skyddade boenden	11
2.3 Regleringsformer för skyddade boenden	12
2.4 Behov av att utforma boendens stödinsatser	13
3. Teoretiskt ramverk	13
3.1 Sociala normer	14
3.2 Institutionell organisationsteori	15
3.3 Operationalisering	17
4. Metod och datainsamling	17
4.1 Arbetet tar form	17
4.2 Enkätutformning, datainsamling och urval	18
4.3 Reliabilitet, validitet och generaliserbarhet	20
4.4 Etiska principer	21
5. Resultat	22
5.1 Presentation av enkäten till allmänheten	22
5.2 Presentation av enkäten för kvinnojourer	26
5.3 Jämförelse mellan olika resultat	29
6. Analys	31
6.1 Tillämpning av teorin sociala normer	32
6.2 Tillämpning av institutionell organisationsteori	36
7. Slutsatser	39
8. Avslutande diskussion	41
9. Framtida forskning	45
10. Referenser	47
9. Bilagor	51
9.1 Enkätstudie till allmänheten	51
9.2 Enkätstudie till kvinnojourer	54

1. Inledning

Våld mot kvinnor är ett globalt samhällsproblem som förekommer i alla kulturer, religioner och samhällsklasser (Eliasson & Ellgrim 2006, s. 11). Det vanligaste våldet är mäns våld mot kvinnor i nära relation (NCK 2019a). Nära relation innebär ett förhållande mellan två partners som antingen är pågående eller avslutad (ibid). Utav alla anmälda misshandelsbrott blir en kvinna i 40 procent av fallen utsatt för våld av en närstående. Män utsätts i jämförelse för tre procent av alla fallen för våld av en närstående (Brottsförebyggande rådet (Brå) 2016).

I samband med coronapandemin som bröt ut i Sverige under mars år 2020 antas våldet mot kvinnor i nära relation ha ökat (Folkhälsomyndigheten 2021; Jämställdhetsmyndigheten 2021). Enligt statistik från Brå ökade antal anmälda misshandelsbrott mot kvinnor med tre procent från år 2019 till 2020 (Brå 2020, s. 6). Anledningen till det ökade våldet antas bero på samhällets åtgärder för att minska smittspridningen av coronaviruset, varav en åtgärd är isolering till följd av att människor skulle stanna hemma i så stor utsträckning som möjligt (Jämställdhetsmyndigheten 2021). Denna restriktion förmodas i sin tur resulterat i ökad risk för våld mot redan utsatta grupper, såsom barn och kvinnor (ibid).

På grund av det ökade antalet utsatta kvinnor, har efterfrågan av platser på skyddade boenden ökat (Socialstyrelsen 2020, s. 8). Av de undersökta skyddade boendena uppgav 78 procent att de innan pandemin någon gång fått avvisa kvinnor på grund av platsbrist. Det finns en möjlighet för utsatta kvinnor som är i behov av skydd att placeras på antingen ideellt, kommunalt eller privat drivna skyddade boenden (ibid). De kvinnor som blir bosatta på de privat drivna skyddade boenden har inte någon kontakt med socialtjänsten, utan insatserna sker individuellt och är inte reglerade i någon form (Socialförvaltningen 2015, s. 12).

De ideella och kommunala skyddade boenden som till stor del drivs av kvinnojourer, tillhör en institution. Inom institutioner förekommer konventioner som kan definieras likt en uppsättning riktlinjer vilka bland annat handlar om institutionens

funktion och form (Douglas 1986, s. 46). Dessa regler är således inte fastställda men fungerar som handlingsanvisningar. De verksamheter som utförs på uppdrag av socialstyrelsen behöver däremot följa särskilda föreskrifter, som bland annat innefattas av regleringsformer (Socialförvaltningen 2015, s. 5). Dessa regleringsformer syftar till en slags tillsyn på det skyddade boendet och innebär exempelvis att de boenden som verkar under socialtjänsten har en skyldighet att genom fasta rutiner rapportera och utreda missförhållanden. De ska likaså ge stöd, skydd och hjälp av god kvalitet till de kvinnor som är utsatta för våld i nära relation. Föreskrifter för kommunala och ideella skyddade boenden togs fram tillsammans med Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige (ROKS), Unizon, Brottsofferjouren Sverige (BOJ) och Sveriges kommuner och regioner (SKR) (Socialstyrelsen 2020, s. 14). Dessutom ska volontärer och anställda på de skyddade boendena vara utbildade inom ämnet våld i nära relation. Många kommuner använder sig av ideella kvinnojourers skyddade boenden, med anledning att de saknar egenfinansierade kommunala boenden. Hela 78 procent av Sveriges skyddade boenden är ideella, 15 procent drivs kommunalt och sju procent drivs av privata huvudmän (ibid).

1.1 Problemformulering

Som nämndes tidigare drivs ungefär sju procent av alla skyddade boenden av privata huvudmän eller bolag (Socialstyrelsen 2020, ss. 10-14). Sedan 2012 har skyddade boenden som drivs av privata aktörer fyrdubblats. Enligt Strömbäck (2019) uttrycks en stor oro över att skyddade boenden drivs av vinstdrivande bolag och boendets avsikter anses felaktiga. Under tiden som det skett en ökning av privat skyddade boenden har en reglering på dessa inte tillämpats. Det finns idag till exempel inte några tydliga regler för vem som får öppna ett privat skyddat boende eller några föreskrifter på hur verksamheten ska skötas (Socialstyrelsen 2020, ss 10-14).

Problematiken föreligger att det saknas regleringsformer och tillsyn på privat drivna skyddade boenden. Det förekommer inga skyldigheter att följa föreskrifter eller riktlinjer. Detta kan innefatta svårigheter för att se om det privat drivna skyddade boendet fungerar på rätt sätt och ämnar hjälpa våldsutsatta kvinnor (Socialstyrelsen 2020, ss. 10-14).

1.2 Syfte och frågeställning

Denna uppsats har som syfte att undersöka allmänhetens och kvinnojourers generella uppfattning och åsikter om avsaknaden av regleringsformer på privat drivna skyddade boenden. På grund av den ökade efterfrågan av platser på skyddade boenden anses det viktigt att undersöka åsikter om dessa boenden som saknar regleringsformer.

Avsaknaden av regleringsformer anses problematisera tillsynen på privat drivna skyddade boenden (Socialstyrelsen 2020, ss. 10-14). De perspektiv som uppsatsen ämnar undersöka är åsikter från anställda och volontärer på kvinnojouren som befinner sig inom en institution och allmänheten som motsvarar en grupp individer som befinner sig utanför en institution. De ideella och kommunala kvinnojouren anses från en rättssociologisk aspekt som ett *börat* eftersom de anses besitta en större kännedom om hur skyddade boenden *bör* fungera för att hjälpa och skydda våldsutsatta kvinnor (Schoultz & Nafstad 2020, s. 17). Allmänheten avses i uppsatsen som en kontrollgrupp med orsak att de inte anses erhålla lika hög kompetens om ämnet som kvinnojouren. Kontrollgruppen är en viktig faktor i uppsatsen och menas bidra med ett annat perspektiv gällande avsaknaden av regleringsformer på privat drivna skyddade boenden. Dessa två perspektiv anses av vikt att undersöka eftersom våld mot kvinnor antas ha ökat och således berör olika grupper i samhället (Jämställdhetsmyndigheten 2021).

Med uppsatsens syfte följer frågeställningen:

- Vilka uppfattningar och åsikter finns bland allmänheten och hos kvinnojourer om avsaknaden av regleringsformer för privat drivna skyddade boenden i Sverige?

1.3 Rättssociologisk relevans

Uppsatsens syfte avser undersöka åsikter utifrån två grupper gällande uppfattningar om avsaknaden av regleringsformer på privat drivna skyddade boenden. Åsikter kan från en rättssociologisk aspekt kopplas till ett beteende, som i sin tur kan jämföras med sociala normer. Detta kommer att beskrivas mer specifikt i en modell i teoriavsnittet.

Anställda och volontärer från kvinnojourer kommer företräda den ena gruppen som tillhör en institution. Denna synvinkel förklaras som ett inifrånperspektiv eftersom

institutioner erhåller konventioner, som kan ses som institutionens normer (Douglas 1986, s. 50). Konventioner anses heliga för upprätthållandet av institutionens form och funktion (ibid s. 112). Detta formuleras även mer detaljerat i teoriavsnittet. Som beskrivits i syftet kan kvinnojourernas åsikter från en rättssociologisk aspekt tolkas som ett *börat* eftersom de är tillhörande en institution som antas besitta en högre kompetens och kunskap om skyddade boenden. Begreppet *börat* handlar om hur något bör vara och kan ses som en normativ sida av rätten (Schoultz & Nafstad 2020, s. 17). Detta *börat* anses kopplas till de institutionella normer som föreligger på kvinnojourernas institutioner och representerar således ett inifrånperspektiv gällande kvinnojourernas åsikter om avsaknaden av regleringsformer på skyddade boenden.

Det andra perspektivet som kommer att studeras är respondenter som motsvarar ett perspektiv utanför institutioner, som vidare i uppsatsen kommer att betraktas som allmänhetens uppfattning om avsaknaden av regleringsformer på privat skyddade boenden. Från denna synvinkel anses denna grupp som en kontrollgrupp, i jämförelse till kvinnojourernas åsikter. Kontrollgruppen antas besitta en lägre kunskap om skyddade boenden eftersom de befinner sig utanför fältet institutioner. Åsikterna anses vara baserade på sociala normer i samhället som likaså diskuteras i det teoretiska ramverket.

1.4 Avgränsningar

Samhället kan erbjuda en rad olika sociala tjänster såsom skyddade boenden, öppna mottagningar eller en kontaktperson vid utsatthet för våld (Brottsförebyggande rådet 2007, s. 49). Uppsatsen har avgränsats särskilt till skyddade boenden med anledning att antal våldsutsatta kvinnor antas ökat under pandemin som i sin tur resulterat i ett ökat behov av platser på skyddade boenden (Jämställdhetsmyndigheten 2021). Det var därmed av vikt att undersöka uppfattningar om avsaknaden av regleringsformer på privat skyddade boenden, eftersom dessa boenden ej behöver följa några föreskrifter och inte har någon som helst översyn (Socialförvaltningen 2015, s. 5; Socialstyrelsen 2020, s. 10).

En annan avgränsning som gjorts är att uppsatsen endast undersöker åsikter hos de två studerade grupperna. Den ena gruppen är anställda och volontärer på kvinnojourer, vars åsikter antas tolkas utifrån ett inifrånperspektiv eftersom dessa verkar inom en

institution. Den andra gruppen allmänheten, befinner sig utanför institutionen och antas besitta ett utifrånperspektiv. De olika synvinklarna kopplas till uppsatsens syfte, varav de två perspektiven antas ha olika kännedom om ämnet som från en rättssociologisk vinkel önskar undersöka på vilket sätt kvinnojourer anser att skyddade boenden *bör* fungera. Allmänhetens uppfattning om avsaknaden av regleringsformer ses som en relevant grupp att undersöka med tanke på att ämnet behandlar våldsutsatta kvinnor vilket antas beröra samhället på många plan. Å ena sidan hade uppsatsen kunnat omfattas av allmänhetens egna erfarenheter av skyddade boenden, å andra sidan kan det upplevas som ett mer känsligt och personligt ämne. Svårigheter såsom sekretess och hantering av anonymitet hade kunnat tillkomma och därför har uppsatsen avgränsats till åsikter.

För ett mer omfattande resultat hade åsikter från privata huvudmän som driver skyddade boenden kunnat undersökas men denna grupp anses inte relevant i koppling till syftet. De två perspektiv som ämnar studeras handlar om skiljelinjen mellan att befinna sig inom och utanför en institution. Allmänheten tillhör den grupp vars perspektiv befinner sig utanför institutionen, medan kvinnojourer ingår i perspektivet som tillhör fältet institutioner. De privata huvudmän som driver skyddade boenden anses befinna sig någonstans mittemellan dessa perspektiv. Till skillnad från de ideella och kommunala boenden som drivs av kvinnojourer, är de privat drivna skyddade boendena inte skyldiga att följa några riktlinjer eller rutiner. Det föreligger därmed en otydlig gräns om dessa befinner sig innanför eller utanför fältet institutioner.

1.5 Bakgrund

Mäns våld mot kvinnor har alltid funnits men det uppmärksammades inte på allvar förrän på 1990-talet (Eliasson & Ellgrim 2006, s. 11). Våldet sågs tidigare som en privat ensak som endast rörde familjen och inte samhället. Det som bland annat fick samhället att ändra dessa attityder var kvinnojourrörelserna som startades i slutet av 1970-talet och tog ordentlig fart under 1980-talet när fler kvinnojourer formades. Som exempel bildades år 1984 Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige, även kallat Roks (NCK 2019b). År 1996 grundades Sveriges kvinnojourers riksförbund, vilket numera går under namnet Unizon. Utöver att hjälpa våldsutsatta kvinnor utbildades även allmänheten genom upplysnings- och lobbyverksamheter och organisationerna

blev därefter ledande inom debatten hur mäns våld mot kvinnor skulle hanteras (Eliasson & Ellgrim 2006, s. 15). Idag finns det ungefär 150 kvinnojourer och 60 tjejjourer. På 40 år har antalet institutioner vuxit från två till över 200 stycken. Av dessa 200 stycken kvinnojourer har nästan alla ett skyddat boende (NCK 2019b). De institutionella kvinnojourerna i Sverige drivs och finansieras kommunalt men även av privata huvudmän som finansieras genom exempelvis dygnsavgifter. De flesta drivs däremot ideellt av föreningar eller privatpersoner vilka finansieras genom en blandning av verksamhetsbidrag av kommunerna, dygnsavgifter och donationer (Socialstyrelsen 2013, s. 6).

1.6 Definitionslista

Allmänheten - Begreppet allmänheten innefattar de respondenter som medverkat i enkätstudien som utformats och besvarats genom sociala medier. Allmänheten representerar ett utifrånperspektiv som är en grupp individer som befinner sig utanför en institution.

Kommunala huvudmän - Skyddade boenden som drivs kommunalt.

Kvinnojourer - Ideella och kommunala institutioner som arbetar med våldsutsatta kvinnor (NCK 2019b).

Regleringsformer - Regler och föreskrifter som är gällande på ideella och kommunala skyddade boenden (se inledningen s. 5-6). Privat drivna skyddade boenden saknar regleringsformer (Socialstyrelsen 2020, ss. 10-14).

Privat drivna skyddade boenden - Skyddade boenden som drivs av privatpersoner eller bolag.

Privata huvudmän - Privatpersoner eller bolag som driver skyddade boenden.

2. Tidigare forskning

I följande avsnitt presenteras en tidigare forskning om ämnet reglering på skyddade boenden runt om i världen. Artiklarna som valts ut anses lämpliga till uppsatsens syfte och har som avsikt att ge informativ kunskap om ämnet. Forskningen som återges behandlar olika vetenskapliga artiklar om ämnet skyddade boenden och de olika typer av regleringsformer som finns på dessa.

2.1 Samhällets skydd för våld mot kvinnor i nära relation

Behov av stöd från familjemedlemmar eller personal inom stödinrättningar anses viktigt för kvinnor som utsätts för våld i nära relation (Bengtsson-Tops & Tops 2007, s. 39).

Andra hjälpmedel är hjälplinjer och flertal av dessa har rapporterat en ökning av antal samtal från kvinnor som är i akut behov av att lämna sina hem (Froimson, Bryan, Bryan & Zakrison 2020, s. 960). I en studie som genomförts i Kambodja har kvinnor som utsatts för våld i nära relation berättat om sina erfarenheter hur de tagit hjälp och sökt skydd från sina våldsamma partners (Graham & Brickell 2019, s. 111). I

djupintervjuerna framkommer det att kvinnorna fått hjälp av kvinnocenter och förflyttats till skyddade boenden under tillfälliga tidsperioder. Trots att kvinnorna var under skydd på boendena, förelåg en känsla av rädsla hos majoriteten av kvinnorna för att ta sig vidare i livet på egen hand. I Sverige har organisationer hjälpt kvinnor som utsatts för våld sedan 1970-talet (Helmersson & Jönson 2015, s. 53). Sammantaget består samhällets skydd för våldsutsatta kvinnor av flera olika former och skyddat boende är en tjänst som kommer att behandlas i kommande stycke.

2.2 Skyddade boenden

Skyddade boenden innebär tillfälliga boenden för kvinnor som utsätts för våld i nära relation att söka stöd och skydd på (Meth 2001, s. 117). En artikel förklarar svårigheter som kan tillkomma när kvinnor förflyttas till skyddade boenden (Erez & Ibarra 2007, s. 100). Flytten till ett tillfälligt skyddat boende upplevs på ett känslomässigt plan som svårt och påfrestande. Det skyddade boendet ses som vilken plats som helst och inte som en fristad (ibid). En annan studie undersöker på liknande sätt hur våldsutsatta kvinnor upplevde det skyddade boendet (Allen, Robertson & Patin 2021, s. 5). I studien presenterades stödgrupper på boendet som ansågs hjälpa kvinnor att öka sin självkänsla, som de skulle tillämpa i sin vardag. Några av slutsatserna från undersökningen visade att skyddets stödgrupper gav positiva effekter (ibid). Det svenska konceptet HTSH står för *hjälp till självhjälp* och innefattar ett verktyg som nyttjas på organisationer som på ett effektivt vis anses hjälpa våldsutsatta kvinnor i socialt arbete (Helmersson & Jönson 2015, s. 52). I nästkommande stycke kommer regleringsformer på skyddade boenden att diskuteras.

2.3 Regleringsformer för skyddade boenden

Enligt en studie som undersöker reglering på skyddade boenden och hur dessa påverkar kvinnor, visar på att några regler blivit hårdare och de våldsutsatta kvinnorna måste följa dessa för att få stanna kvar på boendet (Gregory, Nnawulezi & Sullivan 2021, s. 1). Till exempel förändrades regler för dagliga uppgifter, såsom kvinnors möjlighet att röra sig fritt utanför boendet. Resultatet visar bland annat att de nya reglerna är ett hinder i genomförandet av dagliga aktiviteter, vilket påverkar kvinnors välmående på ett negativt sätt. Det krävs ett större engagemang och betraktas som en psykisk påfrestning. En omprövning för de tuffare reglerna anses i behov av att se över (ibid). I en undersökning påvisar liknande upplevelser av ändring av regelverk negativa effekter (Kulkarni & Stylianou 2019, s. 147). En annan regel erhåller begränsning på kvinnors sociala nätverk och denna bestämmelse kan ses som risk för utlösande av upplevelser i tidigare våldsrelationer (ibid). På liknande sätt beskriver en annan studie en ökning av regler på skyddade boenden som kvinnor ska följa (Glenn & Goodman 2015, s. 481). Utvecklingen av diverse skyddsregler har tidigt inneburit ett feministiskt perspektiv, som betonar betydelsen att främja systerskap bland de våldsutsatta. Att vara oberoende av externa finansiärer anses som en viktig punkt för boendena. I takt med ökningen av att antal våldsutsatta kvinnor söker hjälp och skydd har ett skifte ägt rum och det har skapats en efterfrågan på fler finansieringskällor. På så vis ökar ett ansvar för både privata och statliga aktörer som resulterar i krav på struktur på boendena som innebär ett mer omfattande regelverk. Studien undersöker hur kvinnor upplever reglerna och ett flertal anser att de inte är anpassade till deras kulturella eller etniska bakgrund. Trots att några av de våldsutsatta kvinnorna känner sig kontrollerade av de gällande reglerna visar studiens teoretiska ramverk att regler exempelvis indikerar stabilitet, formalitet och legitimitet. Dessa tre grundpelare för reglers inverkan betraktas i en positiv bemärkelse (ibid). Sammanfattningsvis har forskning visat på olika sidor gällande regleringsformer och vilka effekter som kan tillkomma när exempelvis regler ändras.

Ett flertal artiklar visar även på hälsorelaterade kostnader som följer de kvinnor som utsätts för våld i nära relation. (Alvarado, Fenny, Dakey, Mueller, O'Brien-Milne, Crentsil, Duvvury, Scriver & Schwenke 2018, s. 110). De skyddade boenden anses minska dessa. Resultatet av det fysiska våldet medför enligt kvinnorna kronisk smärta och funktionshinder. De psykiska effekterna rapporteras som psykologiska problem, varav

depression och ångest. På grund av de ovannämnda hälsorelaterade kostnaderna har kvinnor ej kunnat arbeta, vilket resulterar i svåra ekonomiska situationer. Studien menar att det är av vikt att kvinnor får skydd och hjälp för att mildra de hälsofarliga effekterna (ibid). Våldsutsatta kvinnor har enligt en annan studie generella förväntningar från det skyddade boendet och dessa är bland annat allmänna behov, information, hjälp med barn och olika hänvisningar till tjänster (Tutty 2015, s. 108). Studien belyser vikten av diverse förebyggande program som ska ge stöd åt de våldsutsatta kvinnorna för att hjälpa de vidare i livet.

2.4 Behov av att utforma boendens stödinsatser

Utifrån en systematisk kunskapsöversikt kan det konstaterats att det genomförts många studier gällande reglering på skyddade boenden. Den kunskapslucka som denna uppsats har som avsikt att fylla handlar om privat drivna skyddade boenden i svensk kontext och åsikter om avsaknaden av regleringsformer. Detta till följd av det ökade våldet mot kvinnor och efterfrågan på skyddade boenden. Forskningen diskuterar en större bild om skyddade boenden men saknar nyansering från en svensk aspekt. Likaså berör forskningen inte det perspektiv som i denna uppsats motsvaras av allmänhetens åsikter. Med denna studie som underlag finns en förhoppning om att bidra med en bredare kunskap om allmänhetens och kvinnojourers åsikter om avsaknaden av regleringsformer på skyddade boenden drivna av privata huvudmän i Sverige.

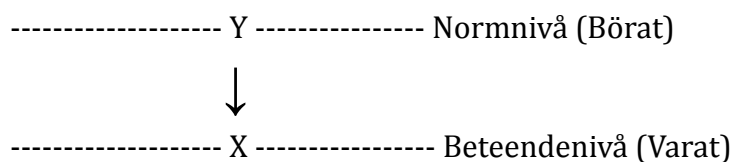
3. Teoretiskt ramverk

I uppsatsen har två teorier tillämpats som anses relevanta för analys av det empiriska materialet. Den första teorin av Baier och Svensson (2018) behandlar sociala normer och specifikt handlingsnormer, som kan kopplas till datainsamlingen för allmänhetens studie. Författarna förklarar utifrån en särskild mall hur beteenden speglas i existerande normer som resulterar i handlingar, som därefter anses accepterade enligt normen. Den andra teoretiska utgångspunkten är institutionell organisationsteori, där Douglas (1986) diskuterar på vilket sätt institutioner avgränsar sig mot sin omvärld. Denna teori kan analyseras i förbindelse med kvinnojourernas enkätstudie. Begrepp som avses mätas kommer sedan att operationaliseras i en senare del, som sedan kommer appliceras i avsnittet analys.

3.1 Sociala normer

Normer kan beaktas likt en allmän uppfattning om vilka handlingar som anses acceptabla (Baier & Svensson 2018, s. 28). Ett mönster av sociala normer kan ses som en måttstock som människor förväntas anpassa sig efter för att passa in i samhället. Normbegreppet beskrivs erhålla diverse definitioner och kommer i fortsättningen hänvisas enligt den rättssociologiska aspekten av sociala normer (ibid s. 37). Den rättssociologiska ontologiska uppfattningen menar att sociala konstruktioner anses ligga till grund för dessa sociala normer. Normen påverkas ej av sin egna karaktär, utan influeras av olika handlingar och beteenden som i sin tur påverkar normens natur. Detta förklaras mer specifikt i en mall mellan varat och börtat i förhållande till beteende och normer. När individer bryter mot sociala normer uppstår sociala sanktioner. Sanktioner kan innebära ett hjälpmedel för att uppmuntra och anvisa människor att agera utifrån handlingar som anses acceptabla. Om en individ agerar avvikande från normen kan sanktioner uppstå såsom utanförskap, som i sin tur leder till att individen förväntas att i fortsättningen handla i enlighet med normen för att passa in i samhället (ibid).

Sociala normer har tidigare benämnts som handlingsanvisningar och kan vidare delas in i börtat och varat (Baier & Svensson 2018, ss. 40-44). Börtat definieras som en slutledning, någonting som är önskvärt att uppnå i praktisk mening. Varat handlar istället om en teoretisk sats, på vilket sätt ett fenomen förekommer i en verklig kontext. Vidare kan börtat ses som en åsikt, som i sin tur speglar ett beteende. Till exempel kan allmänhetens uppfattning om reglering i enkätstudien, kopplas till begreppet börtat eftersom resultatet i studien antas vara baserade på åsikter som återges i former av beteenden och normer. I jämförelse med det andra begreppet varat, kan det i exemplet innebära att allmänheten agerar utefter sociala normer för att nå ett önskvärt resultat. Denna process som beskriver hur börtat transformeras till varat är en relevant rättssociologisk teoretisk synvinkel som nyttjas vid analys av allmänhetens empiriska material. Mer ingående förklaras fenomenet med hjälp av en mall som följer nedan (Baier & Svensson 2018, s. 43).

I enlighet med mallen kan människors åsikter kopplas till olika beteenden och handlingsanvisningar som kan kopplas till begreppet börat, för att uppnå ett önskvärt resultat (Baier & Svensson 2018, s. 43). Dessa beteenden speglar i sin tur vilka normer som anses accepterade inom en särskild grupp. I koppling till uppsatsen antas allmänhetens resultat från undersökningen, spegla deras åsikter som kan kopplas till rådande normer i samhället gällande reglering på skyddade boenden. Normer kan i fråga reflektera vad allmänheten förväntas tycka och besvara i enkäten. Kvinnojourernas åsikter anses spegla ett *börat* i uppsatsen eftersom de anses besitta en högre kunskap än allmänheten, gällande hur skyddade boenden *bör* fungera för att stötta och ge den hjälp som våldsutsatta kvinnor är i behov av (ibid).

3.2 Institutionell organisationsteori

Institutionell organisationsteori är en inriktning som från slutet av 1800-talet grundade sina idéer från bland annat Weber och Durkheim (Eriksson-Zetterquist, Styhre & Kalling 2015, s. 286). Teorin handlar om hur institutioner fungerar och hur ramverket ser ut för dessa. I enlighet med Douglas (1986, s. 45) är ramverket korrelerat med institutionens eget intresse. Institutioner antas följa nödvändiga strukturer för att räknas som legitima. Inom institutionen förekommer en särskild struktur som bland annat utgör planer för hur saker ska fungera och genomföras inom institutionen (Eriksson-Zetterquist, Styhre & Kalling 2015, s. 289).

Institutioner anses enligt Douglas (1986, s. 46) bestå av konventioner som kan kopplas till begreppet normer. Konventioner förklaras som interna regler och normer på kommunala och ideella institutioner. Normer symboliserar ett ramverk som innefattar vad som anses vara de rätta handlingarna. Till exempel kan normer röra sig om tystnadsplikt. Det anses viktigt att information om våldsutsatta kvinnor behandlas med sekretess, eftersom det är viktigt att skydda kvinnor mot hot och våld för att ta sig vidare i livet och även bort från våldet och förövaren. De normer som finns utanför institutionen kan ses som irrelevanta. Institutionerna erhåller således en self-policy, som

upprätthålls av konventioner. Begreppet self-policy förklaras som ett sätt för institutioner att reglera sig själva utan ett ramverk av regler (ibid).

Förändring och reformer anses svåra att genomföra på institutioner (Eriksson-Zetterquist, Styhre & Kalling 2015, s. 304). För att en reform ska implementeras krävs det att alla inom institutionen deltar och godkänner förändringen. En institutions regelverk kan kopplas till skapandet av stabilitet (Douglas 1986, s. 111). Olika mönster och strukturer påvisar stabilitet, som till skillnad från andra fall vanligtvis har sin grund i rättsregler. Stabilitet bygger på information som institutionen baserar på erfarenheter. Detta innebär att rutiner och strukturer skapar interna normer som hjälper institutionen att fungera. De interna regelverken hjälper även institutionen att bibehålla en stabil form (ibid).

Den kritik som finns mot institutioner handlar bland annat om auktoritet (Douglas 1986, s. 92). Regler och procedurer formas utifrån institutionens funktion. När normerna inte är rättsligt bundna anses institutionen inte ha en legitim auktoritet. I de situationer som institutionen stöter på problem med externa länkar, kan konflikter uppstå. Institutionens lösningar är enbart kopplade till det egna regelverket medan de utomstående parternas normer tillhör rättssystemet. Detta resulterar i en krock mellan två parter om vilka regler som ska gälla. En annan kritisk punkt som Douglas (1986 s. 97) lägger fram berör hur institutioner anses bristande i klassificeringen av sig själva. Det föreligger en problematik i arbetsfördelningen eftersom dessa klassificeringar är fastställda och kan resultera i en ojämn fördelning inom institutionen. Detta leder till att den heliga kollektiva representationen i institutionen rubbas och dess system anses som otidsenlig (ibid).

3.3 Operationalisering

För att analysera resultatet har begreppen normer och reglering operationaliserats (Bryman 2018, s. 200). Normer har tidigare beskrivits som föreskrifter som representerar vad som anses som rätt slags handlande. I enkätstudien är frågorna utformade efter vad respondenten anses vara rätt handlande, i vilken utsträckning den deltagande håller med frågans påstående. Det är av vikt att operationalisera normbegreppet i kvantitativ forskning för att applicera respondenternas åsikter i

förhållande till teorierna. I enkäterna är svarsalternativens styrka formulerade på ett sådant sätt att de mäter respondenternas åsikter, som kan kopplas till sociala normer. Frågorna utformades på ett sådant sätt att respondentens egna åsikter och kunskap skulle uppvisas i resultatet. Svarsalternativen följde en Likertskala och med den tillhands visar det på deltagarnas inställning till exempelvis att utbildning krävs för att få tillstånd att driva ett privat skyddat boende (Bryman 2018, ss. 293-294). Reglering är ytterligare ett begrepp som avses mätas i undersökningarna. De frågor som skulle mäta respondenternas åsikt gällande reglering handlade bland annat om tillstånd att få öppna ett skyddat boende och om det fanns ett behov av en tillsynsmyndighet för att öppna det privata boendet. Dessa typer av regleringsformer korrelerar till uppsatsens syfte som bland annat menar att de privat drivna skyddade boenden saknar dessa kriterier.

4. Metod och datainsamling

I kommande avsnitt kommer en redogörelse för de tillvägagångssätt som tillämpats i uppsatsen. Syftet med studien var att undersöka uppfattningar om avsaknaden av regleringsformer på privat drivna skyddade boenden och för att uppnå detta har empiri samlats in genom två olika enkätundersökningar. Uppsatsen är av kvantitativ karaktär vilket innebär att ett mätbart resultat efterfrågas (Bryman 2018, s. 40).

4.1 Arbetet tar form

Studien startade den 22 mars. Redan från start var vi överens om att uppsatsen skulle undersöka och titta närmare på ämnet våld mot kvinnor. Det fanns redan en hel del forskning inom området och vi ville därför undersöka en kunskapslucka inom forskningen som samtidigt var rättssociologisk relevant. Uppsatsens inriktning behandlar därför vilka åsikter som finns bland allmänheten och hos kvinnojourer om avsaknaden av regleringsformer på privat drivna skyddade boenden i Sverige.

För att besvara frågeställningen utarbetades en enkätstudie. Enkäten till allmänheten lades ut på Facebook och Instagram den femte april och spreds vidare genom vänner och familj. Enkäten för allmänheten gick att besvara fram till den 16 april.

Den enkät som skulle besvaras av anställda och volontärer på kvinnojourerna skickades ut till de mailadresser fanns att tillgå på Roks hemsida (<https://www.roks.se/hittaenjour>) och på Unizons hemsida (<https://www.unizonjourer.se/hitta-stod/>). Genom kontakt på de båda hemsidorna kunde kvinnojourer över hela Sverige orienteras och enkäten skickades ut. Det gick att besvara studien fram till samma datum som enkäten till allmänheten.

Underlaget för uppsatsen anträffades genom följande sökord på LUBsearch (<http://eds.b.ebscohost.com.ludwig.lub.lu.se>):
“Shelter” and “Violence Against Women” and “Regulation” and “Sweden”

4.2 Enkätutformning, datainsamling och urval

En enkätstudie utsågs som den mest lämpliga datainsamlingsmetoden eftersom denna metod skulle kunna nå ut till ett stort urval. En annan anledning var att intervjuer med anställda på kvinnojourer skulle vara komplicerade att anordna, varav urvalet då skulle omfatta över 200 institutioner. Under perioden som enkätstudien utfördes var även coronapandemin fullt pågående, vilket satte hinder för att genomföra fysiska möten med respondenter till studien.

För utformning av webbenkäterna användes programmet Sunet Survey, som är ett kostnadsfritt program för studenter vid Lunds universitet. I programmet kan webbaserade undersökningar enkelt utformas och utsändas, antingen genom länk eller e-post. När enkäterna blivit besvarade sammanställdes resultatet i rapporter. Resultatet kunde därefter avläsas på ett tydligt och enkelt sätt som underlättar för analysen av materialet.

Enkäten till allmänheten bestod av tretton frågor och enkäten till kvinnojourerna innehöll elva stycken. Frågorna var likartade men några skilde sig åt för att anpassas till de två respondentgrupperna. I enkäterna fanns det både öppna och slutna frågor. De slutna frågorna till allmänheten handlade bland annat om kön, ålder och livssituation. Till kvinnojourerna berörde de slutna frågorna bland annat om det fanns någon speciell inriktning på kvinnojouren och om antal anställda på institutionen. Båda enkäterna innehöll liknande slutna frågor som respondenterna skulle ta ställning till genom en

Likertskala. Svartalternativen bestod av: Håller helt med/Håller med/Håller delvis med/Håller inte med/Vet ej. Med öppna frågorna kunde respondenternas åsikter framställas i mer djupa och nyanserade svar, som inte kunde fångas upp av svartalternativen (Bryman 2018, s. 294).

Fördelen med enkäter är att det bland annat inte förekommer någon intervjuareffekt eftersom intervjuaren inte anses påverka respondenten till ett specifikt svar. En annan fördel är att respondenten kan svara i lugn och ro, vid vilken tid som än passar och att enkäten når ut till ett stort antal individer på en och samma gång (Bryman 2018, s. 286-288). De nackdelar som finns med enkäter är att det bland annat inte går att hjälpa respondenterna med deras funderingar eller att med säkerhet veta vem det är som besvarar enkäten. Dessutom anses det finnas risk för ett relativt stort bortfall vid webbenkäter (Bryman 2018, s. 288-290). Till de båda enkäterna skickades ett missivbrev ut där respondenterna kunde läsa om undersökningens syfte, bakgrundsinformation och hur lång tid enkäten ungefär skulle ta att besvara. Detta ansågs öka deltagandet i enkätstudien.

Enkäten nådde de respondenter som skulle representera allmänheten genom våra Facebook-konton och Instagram-konton. Samtidigt uppmuntrades så många som möjligt att delta och dela enkäten vidare för ett stort deltagande och en stor spridning. Den andra enkäten skickades ut till ett stort antal kvinnojourer, för att få en stor svarsfrekvens och spridning (Bryman 2018, s. 291).

Med hjälp av ett snöbollsurval på Facebook och Instagram kunde svar som representerar allmänheten genereras genom att familj och vänner delade vidare enkäten. Snöbollsurval är ett slags bekvämlighetsurval och innebär att enkäten först delas till ett visst antal personer som anses relevanta för undersökningen, som i sin tur delar enkäten vidare så fler respondenter kan nås. Det som fanns i åtanke var att urvalet inte med säkerhet kunde representera hela Sveriges befolkning (Bryman 2018, s. 245). Denna urvalsgrupp anses däremot som relevant för uppsatsen eftersom respondenternas åsikter motsvarar perspektivet som befinner sig utanför en institution och anses viktig för studiens syfte.

Genom ett kvoturval valdes deltagare ut till enkätundersökningen för kvinnojourerna. Ett kvoturval innebar att i högsta mån uppnå ett stickprov på den specifika populationen som undersöks (Bryman 2018, s. 246). Den specifika populationen var anställda och volontärer på kommunala och ideella kvinnojourer vilka valdes ut eftersom uppsatsens syfte var att undersöka två olika perspektiv. En risk med kvoturval är att det kan ge en ytlig bild av populationen på grund av att urvalet inte är slumpmässigt (ibid). Detta var dock en lämplig metod för studien med syftet att mäta åsikter och uppfattningar från en grupp som befinner sig inom en institution.

4.3 Reliabilitet, validitet och generaliserbarhet

Reliabilitet behandlar det mått som uppsatsen ämnar att mäta, genom dess följdriktighet, överensstämmelse och pålitlighet. Intern reliabilitet tillhör denna kategori och innebär att den skala eller index som använts i frågorna i enkäten är pålitliga och följdriktiga. Begreppet innebär även att författarna är överens om hur materialet som ska tolkas kommer in. I enkäten fanns öppna frågor och det ansågs viktigt att det fanns en överenskommelse över hur dessa frågor skulle tolkas för att analysen skulle ses som reliabel (Bryman 2018, s. 207-208).

Validitet handlar om att uppsatsen faktiskt mäter det som ämnas mätas. Vid utformningen av enkätstudiens frågor var validiteten av stor vikt. Intern validitet handlar i sin tur om det kausala sambandet mellan två eller flera variabler är beständiga eller inte. Detta eftersom den kvantitativa forskningen vill förklara varför något är på ett speciellt vis (Bryman 2018, s. 209; 215).

Extern validitet gällande kvantitativ forskning innebär i vilken utsträckning resultaten kan generaliseras på andra grupper än de grupper som undersökningen fokuserat på. För att detta kriterium skulle uppfyllas skulle de undersökta grupperna vara representativa för att resultatet inte var unikt för just dessa grupper (Bryman 2018, s. 216). Den externa validiteten applicerades på enkätstudien till kvinnojourer genom att studien skickades ut till olika organisationer i Sverige, i förhoppning om att representera gruppen kvinnojourer ur ett större perspektiv.

4.4 Etiska principer

Det finns fyra grundläggande principer som måste följas vid svensk forskning. Dessa fyra principer är informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet (Bryman 2018, s. 170-172).

Informationskravet innebär att respondenterna ska bli informerade om undersökningens syfte. Den information som respondenterna ska erhålla är bland annat att deras deltagande är frivilligt och de när som helst kan avbryta sin medverkan utan att klargöra orsaken (Bryman 2018, s. 170). Genom missivbrevet som delades i samband med enkäterna, blev respondenterna till denna undersökning informerade om uppsatsens syfte och att deras deltagande var frivilligt. En kort presentation om ämnet medföljde också.

Den andra principen vid svenska undersökningar kallas samtyckeskravet och innebär att deltagarna själva har rätt att bestämma över sitt deltagande i studien (Bryman 2018, s. 170). Respondenterna fick innan enkätens början fylla i samtycke till sin medverkan i studien.

Konfidentialitetskravet syftar till att deltagarna ska behandlas med så stor konfidentialitet som möjligt (Bryman 2018, s. 170-171). Eftersom deltagarna i studien vara anonyma och dess resultat endast varit synliga för författarna, har denna princip uppfyllts.

Den sista principen är nyttjandekravet vilket innebär att de material som samlats in enbart får användas till forskningens syfte (Bryman 2018, s. 171). Denna princip genomfördes på så sätt att materialet inte nyttjades i annat syfte än till studien.

5. Resultat

I detta avsnitt har det empiriska materialet delats upp i underrubriker utifrån de två genomförda enkätstudierna. Detta för att på ett enklare sätt sammanställa datan och följa med i textens utformning. Totalt besvarade 118 respondenter från diverse kvinnojourer och 238 respondenter från allmänhetens enkätstudie. I åtanke behöver de

118 anställda och volontärer på kvinnojourer inte vara jämt fördelade på antal kvinnojourer som enkäten skickades till. Vi kan således inte med säkerhet veta hur många kvinnojourer som deltagit i studien, utan endast se antal respondenter. Resultatet presenteras i procentenheter och antal. I en senare del i detta avsnitt kommer resultaten från de båda undersökningarna att ställas mot varandra för att på ett tydligare sätt utläsa åsikter från respektive grupp.

5.1 Presentation av enkäten till allmänheten

Nedan följer enkätstudiens tretton frågor till allmänheten och medföljande resultat. De tre första frågorna som ställdes utformades som enklare frågor om respondentens bakgrund medan resterande tio frågor handlar om ställningstaganden till olika påståenden. Till påståendena tillkommer svarsalternativen "håller helt med", "håller med", "håller delvis med", "håller inte med" och "vet ej". På den näst sista frågan i enkäten bestod svarsalternativen av diverse myndigheter som respondenterna skulle välja mellan. Den sista frågan i enkäten berör fördelar och nackdelar med privat drivna skyddade boenden och är av öppen karaktär. Här kunde allmänhetens övriga åsikter och reflektioner om undersökningen fångas upp.

Kön

Av de 238 respondenterna bestod 23,1 procent av män (n=55) och 76,9 procent av kvinnor (n=183). Det var 0,0 procent (n=0) som angav annat kön.

Ålder

Respondenterna fick ange sin ålder i ett åldersspann bestående av under 15 år, 15-25 år, 25-40 år, 40-65 år eller 65+ år. En majoritet på 59,7 procent (n=142) angav åldern 15-25 år medan en person angav under 15 år som motsvarade 0,4 procent. 13,0 procent (n=31) var mellan åldrarna 25-40 och 24,4 procent (n=58) var mellan 40-65 år. 2,5 procent (n=6) angav åldern 65+ år.

Livssituation

En fråga som ställdes i studien var deltagarnas livssituation som bestod av alternativen arbetande, student, arbetslös, pensionär, om annat specificera. De flesta var arbetande, 48,3 procent (n=115) och en större del var studenter, 45 procent (n=107). 2,9 procent

(n=7) var arbetslösa, 2,5 procent (n=6) var pensionärer och 1,3 procent (n=3) angav annat som alternativ, som exempelvis innebar att personen var arbetande och student.

Kvinnojouurer är viktiga organisationer för kvinnor som utsätts för våld i nära relation att vända sig till

En klar majoritet av allmänheten 91,6 procent (n=218) angav svarsalternativet "håller helt med" gällande påståendet. 7,5 procent (n=18) valde alternativet "håller med" och enbart 0,4 procent (n=1) angav "håller delvis med". Ingen respondent valde "håller inte med". 0,4 procent (n=1) angav "vet ej".

Skyddat boende är viktigt för kvinnor som utsätts för våld i nära relation att placeras på

Det vanligaste svaret på detta påstående är "håller helt med", vilket motsvarade 89,9 procent (n=214). Alternativet "håller med" motsvarade 8,8 procent (n=21) och "håller delvis med" angav 0,8 procent (n=2). Ingen respondent valde "håller inte med". Återigen angav en respondent 0,4 procent (n=1) alternativet "vet ej" på denna fråga.

Kvinnor som utsätts för våld i nära relation *borde* placeras på skyddat boende som drivs av privatpersoner och *inte* kvinnojouurer

Detta resultat har påvisat en stor spridning över svarsalternativen. 2,9 procent (n=7) angav alternativet "håller helt med". 5,0 procent (n=12) av respondenterna valde "håller med". Ungefär en fjärdedel 25,2 procent (n=60) angav alternativet "håller delvis med". Respondenterna som angav "håller inte med" motsvarade 39,9 procent (n=95). Andelen som valde svarsalternativet "vet ej" representerade 26,9 procent (n=64).

Kvinnor som utsätts för våld i nära relation *borde* placeras på skyddat boende som drivs av kvinnojouurer och *inte* av privatpersoner?

På denna fråga var andel svar mellan svarsalternativen likartade. "Håller helt med" svarade 25,6 procent (n=61). "Håller med" angavs av 26,1 procent (n=51) och 5,5 procent (n=13) valde "håller delvis med". Respondenter som angav "håller inte med" motsvarade 5,5 procent (n=13) och sist angav 21,4 procent (n=51) alternativet "vet ej".

Det är viktigt att kvinnor som utsätts för våld i nära relation får skydd oavsett om det skyddade boendet drivs av en kvinnojour eller en privatperson.

På denna fråga angav en större del "håller helt med" 74,4 procent (n=177). Alternativet "håller med" stod för 14,4 procent (n=34) medan "håller delvis med" valdes av 9,7 procent (n=23). "Håller inte med" motsvarade 0,4 procent (n=1) och slutligen valdes "vet ej" av 1,3 procent (n=3).

Vid brist av platser på skyddat boende som drivs av en kvinnojour, borde kvinnor som utsätts för våld i nära relation placeras på skyddat boende som drivs privat.

En stor del representerar "håller helt med", hela 49,2 procent (n=117) och påståendet "håller med" motsvarade 29,0 procent (n=69) av respondenterna. "Håller delvis med" valde 15,1 procent (n=36) av deltagarna och "håller inte med" angav 2,1 procent (n=5). Resultatet för "vet ej" svarade 4,6 procent (n=11).

Det behövs utbildning och kunskap om våld i nära relation, för att få tillstånd till att öppna ett privat skyddat boende.

En klar majoritet av allmänhetens respondenter svarade "håller helt med" hela 72,3 procent (n=172) och "håller med" valdes av 18,9 procent (n=45). "Håller delvis med" representerades av 5,9 procent (n=14) och "håller inte med" angav 1,7 procent (n=4). "Vet ej" alternativet stod för 1,3 procent (n=3) av resultatet.

Det behövs ett tillstånd för att driva ett skyddat boende, som utfärdas av en offentlig myndighet som även utövar tillsyn över tillståndshavare.

Även på denna fråga stod alternativet "håller helt med" för en majoritet av svaren, alltså 72,3 procent (n=172). "Håller med" angav 16,0 procent (n=38) och "håller delvis med" motsvarade 5,9 procent (n=14). Svartalternativen "håller delvis med" och "håller inte med" representerade 5,9 procent (n=14) respektive 2,1 procent (n=5). Respondenterna som angav "vet ej" var 3,8 procent (n=9).

Om tillstånd skulle krävas för att driva ett skyddat boende, borde tillsynsmyndigheten vara: Statlig, exempelvis IVO/Regional, exempelvis länsstyrelsen/ Kommunal, exempelvis socialnämnden/ Vet ej

På denna fråga i enkäten angav 35,7 procent (n=85) alternativet "statlig, exempelvis IVO". Respondenter som valde "regional, exempelvis länsstyrelsen" stod för 19,3 procent (n=46). Tillsynsmyndigheten "kommunal, exempelvis socialnämnden" representerade 18,9 procent (n=45). Det sista alternativet "vet ej" motsvarade 26,1 procent (n=62).

Anser du att det finns flest fördelar eller nackdelar med privatägt skyddat boende? Motivera ditt svar

Majoriteten valde alternativet vet ej, 52,9 procent (n=126). Respondenterna som valde "flest fördelar" och "flest nackdelar" motsvarade 23,5 procent (n=56) respektive 23,5 procent (n=56).

Bland allmänhetens egna 81 kommentarer framkommer det både fördelar och nackdelar med skyddade boenden som drivs av privata huvudmän. I helhet bestod kommentarerna av en övervägande del negativa effekter men ett flertal positiva vinklar lyftes fram. Det har även framförts en del funderingar, varav respondenterna anser sig osäkra på ämnet. Några nackdelar som de flesta i studien lyft fram har behandlat de risker som kan förekomma om personal på det skyddade boendet inte har utbildning. Personal kunde anses som illojala och inte ge det skydd och den hjälp som de utsatta kvinnorna skulle behöva. Flertal respondenter menade även att en nackdel kunde innebära att det privat drivna skyddade boendet enbart var vinstdrivande och att det förelåg en risk för oseriösa aktörer. En brist på översyn av verksamheten ansågs också som en osäkerhet för de utsatta kvinnornas skull. Några av respondenterna beskrev en oro för sekretess och en risk att den utsattes identitet skulle avslöjas.

Bland de fördelar som lyfts fram angav en majoritet av respondenterna att det var positivt med privat drivna skyddade boenden, eftersom det ökar möjligheten för plats åt utsatta kvinnor. Somliga kommentarer menar på liknande sätt att i takt med att antal privat drivna skyddade boenden ökar, ökar likaså kunskapen för privatpersoner gällande våldsutsatta kvinnor. Detta leder i sin tur till konkurrens som antas leda till en högre kvalitet på skyddade boenden. Några som medverkat i enkätstudien beskriver dessa boenden som ett bra komplement i det fall att alla platser på kvinnojourernas skyddade boenden är fulla. Att mer hjälp och stöd finns att tillgå anses också som en fördel. Respondenter bedömer privat drivna skyddade boenden som något positivt om de

volontärer och arbetare har stort engagemang för att hjälpa våldsutsatta kvinnor och att det ska finnas mer krav för att starta ett privat boende.

Ett flertal respondenter har som tidigare nämnt inte någon åsikt i frågan utan det som anses viktigt är att oavsett vem som öppnar ett skyddat boende, ska driva det av rätt moralisk anledning och inte av ett vinstsyfte. Det är enbart kvaliteten på boendet och att antal platser är tillräckliga för utsatta kvinnor som är av betydelse.

5.2 Presentation av enkäten för kvinnojourer

I detta avsnitt kommer resultatet från enkäten till anställda på kvinnojourer att presenteras. Totalt skulle elva frågor besvaras, varav de två första frågorna handlade om kvinnojouren hade någon särskild inriktning och den andra om antal anställda på kvinnojouren. På samma sätt som allmänhetens undersökning, handlade fråga tre till nio om ställningstaganden gällande olika påståenden. De två sista frågorna och fråga nio var öppna frågor där respondenterna skulle svara med egna ord. Totalt samlades 118 svar från anställda och volontärer på kvinnojourer in.

Har din kvinnojour någon särskild inriktning? Om ja, i så fall vilken?

På den första frågan skulle respondenterna svara på om de hade någon speciell inriktning på sin kvinnojour. Om svaret var ja skulle de även ange vilken. På denna fråga svarade 16,9 procent (n=20) "ja" och 83,1 procent (n=98) "nej". De flesta med en speciell inriktning på sin kvinnojour specialiserade sig på alla sorters våld mot kvinnor. Där förekom även kvinnojourer som specialiserade sig på hedersrelaterat våld.

Hur många anställda är ni på er kvinnojour? Ange i antal

95 respondenter av de anställda från kvinnojourerna som deltog i studien hade 1-5 anställda på sin kvinnojour och resterande 23 bestod av 6-13 anställda.

Kvinnor som utsätts för våld i nära relation borde placeras på skyddat boende som drivs av privatpersoner och inte av kvinnojourer.

På denna fråga svarade 0,8 procent (n=1) "håller helt med", 0 procent (n=0) besvarade "håller med". 5,9 procent (n=7) svarade "håller delvis med" och 91,5 procent (n=108)

vilket motsvarar nästan alla 118 respondenter svarade "håller inte med". 1,7 procent (n=2) svarade "vet ej".

Kvinnor som utsätts för våld i nära relation borde placeras på skyddat boende som drivs av kvinnojourer och inte av privatpersoner.

På denna fråga angav 63,6 procent (n=75) "håller helt med", 17,8 procent (n=21) "håller med". 11,9 procent (n=14) "håller delvis med", 5,1 procent (n=6) "håller inte med" och 1,7 procent (n=2) av respondenterna valde svaret "vet ej".

Det är viktigt att kvinnor som utsätts för våld i nära relation får skydd, oavsett om det skyddade boendet drivs av en kvinnojour eller en privatperson

På denna fråga var det varierande svar. Alternativet "håller helt med" stod för 29,7 procent (n=35), 13,6 procent (n=16) svarade "håller med". Lite mindre än hälften av respondenterna, 42,4 procent (n=50), svarade "håller delvis med". De som svarade "håller inte med" motsvarade 13,6 procent (n=16) och 0,8 procent (n=1) svarade "vet ej".

Vid brist av platser på skyddat boende, som drivs av en kvinnojour, ska kvinnor som utsätts för våld i nära relation istället kunna placeras på ett skyddat boende som drivs av privatpersoner.

Likt föregående fråga var även svaren på detta påstående spridda. De respondenter som svarade "håller helt med" var 16,9 procent (n=20). 38,1 procent (n=45) svarade "håller med", 32,2 procent (n=38) svarade "håller delvis med". "Håller inte med" svarade 9,3 procent (n=11) av respondenterna och "vet ej" svarade 3,4 procent (n=4).

Det behövs utbildning och kunskap om våld i nära relation, för att få tillstånd till att öppna ett privat skyddat boende.

På denna fråga ansågs respondenterna eniga. Det påstående som nästan alla av respondenterna svarade var "håller helt med", vilket var 90,7 procent (n=107). Svartalernativet "håller med" stod för 3,4 procent (n=4), "håller delvis med" 1,7 procent (n=2), "håller inte med" 1,7 procent (n=2) och "vet ej" 2,5 procent (n=3).

Det borde behövas ett tillstånd för att driva ett skyddat boende, som utfärdas av en offentlig myndighet som också utövar tillsyn över tillståndshavare.

På detta påstående svarade lite mer än hälften av respondenterna "håller helt med", 54,2 procent (n=64). 16,1 procent (n=19) svarade "håller med", 22,0 procent (n=26) "håller delvis med". 2,5 procent (n=3) "håller inte med" och 5,1 procent (n=6) "vet ej".

Om tillstånd borde behövas för att driva ett skyddat boende, borde tillståndsmyndigheten vara:

De flesta respondenterna, 51,7 procent (n=60), ansåg att tillståndsmyndigheten för att driva ett skyddat boende skulle vara "statlig (IVO)". Detta eftersom att några respondenter menade på att det ska vara lika regler, krav och resurser för alla i hela Sverige. Det ska inte spela någon roll var i landet kvinnan är placerad. 10,3 procent (n=12) har svarat "regional (Länsstyrelsen)". Några respondenter anser att Länsstyrelsen har kunskap om ämnet våld mot kvinnor och en överblick av de skyddade boendena. 9,5 procent (n=11) svarade "kommunal (Socialnämnd)", eftersom denna myndighet bland annat befinner sig nära verksamheten. 28,4 procent (n=33) svarade "vet ej". Några respondenter menade på att det inte spelade någon roll, bara någon har ansvar och säkerställer kvaliteten på de skyddade boendena. En annan del av respondenterna ansåg att de inte hade en tillräcklig insikt i frågan.

Vad finns det för fördelar med skyddade boenden som drivs privat?

På denna öppna fråga fick respondenterna svara med egna ord. Majoriteten av respondenterna ansåg att det inte fanns några fördelar med privat drivna skyddade boenden. Några respondenter tyckte att de privata boendena bidrog till fler möjligheter och fler platser för kvinnorna att få skydd på. Vissa ansåg det som positivt att processen på privata boenden var snabbare.

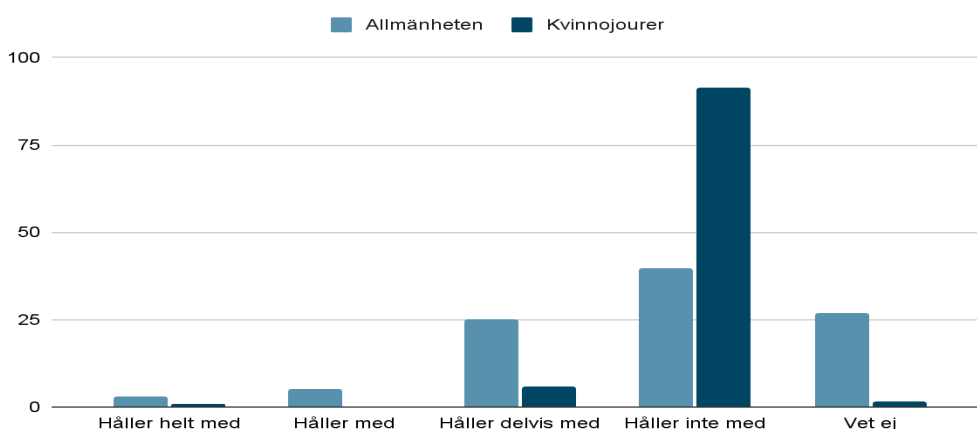
Vad finns det för nackdelar med skyddade boenden som drivs privat?

Även på denna öppna fråga skulle respondenterna svara med egna ord. Nästan alla respondenter svarade att privat drivna boenden hade ett större fokus på den ekonomiska vinsten än på att hjälpa kvinnorna. En respondent svarade: "Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relation ska inte vara något en kan tjäna pengar på". Många respondenter ansåg också att det fanns en brist på kunskap på privata boenden och att kvinnorna inte får hjälp efter de flyttat därifrån.

5.3 Jämförelse mellan olika resultat

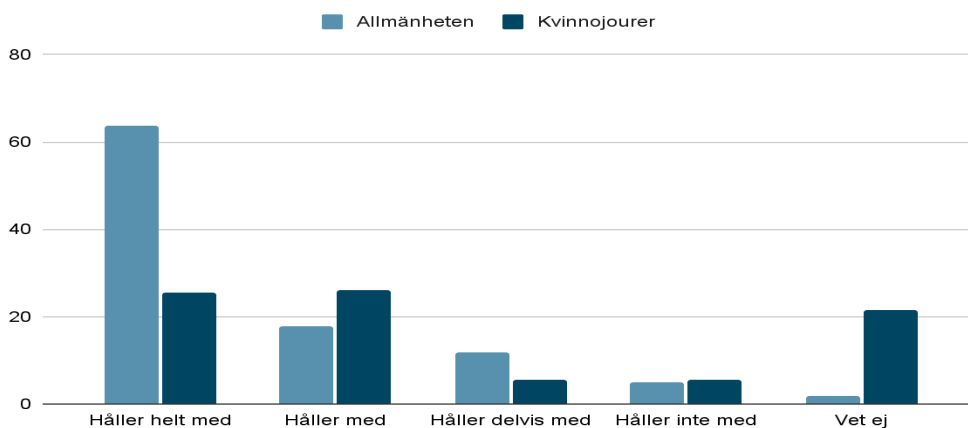
I denna del kommer några utstickande och intressanta resultat från enkätundersökningarna att sammanställas och vidare diskuteras. Vid jämförelsen är antalet respondenter inte jämnt fördelade på grupperna och detta tas i beaktning inför den kommande presentationen.

“Kvinnor som utsätts för våld i nära relation borde placeras på skyddat boende som drivs av privatpersoner och inte av kvinnojourer.”

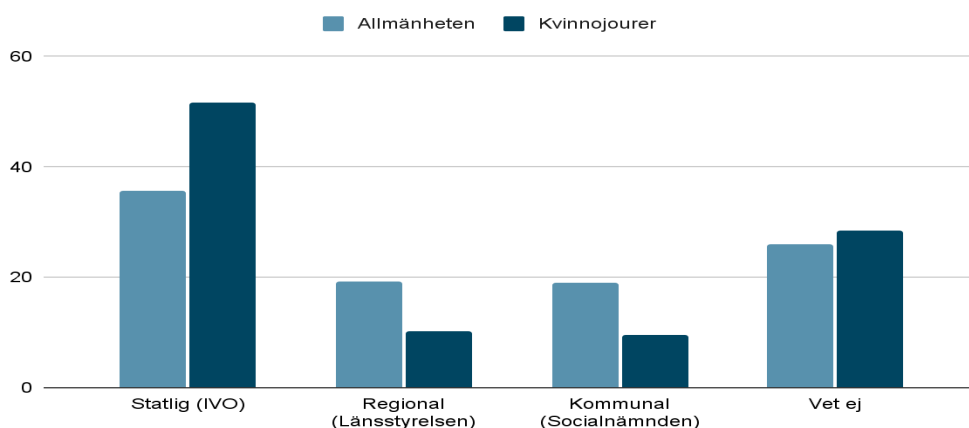
På denna fråga skilde sig resultatet i stor utsträckning mellan respondenterna från allmänheten respektive kvinnojourerna. Drygt 90 procent av respondenterna från kvinnojourer håller inte med påståendet medan allmänhetens resultat var mer utspritt.

“Kvinnor som utsätts för våld i nära relation borde placeras på skyddat boende som drivs av kvinnojourer och inte av privatpersoner.”

Resultatet ovan visar på att en större andel av allmänheten håller helt med i frågan. Respondenterna från kvinnojourerna påvisar ett mer glest resultat, varav fler angav alternativet “vet ej” i högre grad, än allmänhetens undersökning.

“Om tillstånd borde behövas för att driva ett skyddat boende, borde tillståndsmyndigheten vara”

Denna fråga har visat ett relativt överensstämmande resultat, varav en större del av respondenterna från allmänheten och kvinnojourer angivit statlig tillsynsmyndighet. På liknande sätt har alternativet “vet ej” visat på ett vanligt förekommande svarsalternativ bland de båda grupperna.

6. Analys

I denna del av uppsatsen kommer den insamlade datan att analyseras i stöd av de två teoretiska utgångspunkterna institutionell organisationsteori och teorin om sociala normer. I koppling till avsnittet reliabilitet och validitet är det svårt att avgöra om respondenterna besvarat enkäten själva. Detta påverkar reliabiliteten på det sätt att resultaten möjligtvis inte ligger i linje med vad respondenterna faktiskt tycker, vilket tas i beaktning i analysen. I de båda undersökningarna anses däremot reliabiliteten relativt hög med tanke på att antal deltagare var stort. Validiteten i undersökningen gällande allmänhetens uppfattning har visat sämre tendenser med tanke på att andelen kvinnor som besvarat enkäten är överrepresenterade. En annan faktor som medfört svårigheter gällande validiteten är den stora andelen respondenter som angivit “vet ej” vilket försvårar genomförandet av analysen eftersom det svarsalternativet kan tolkas

mångtydigt. Det kan antingen analyseras som att frågan i helhet var otydlig eller att det finns det en kunskapsbrist. Att många respondenter har valt "vet ej" kan ur en annan aspekt innebära svårigheter för att besvara frågeställningen. Likaså kan problem med reliabiliteten förekomma när slutsatser dras med tanke på att många respondenter inte tar ställning i enkäten.

6.1 Tillämpning av teorin sociala normer

I följande stycken har teorin om sociala normer (Baier & Svensson 2018) tillämpats på relevanta resultat från allmänhetens respektive kvinnojourernas enkätundersökning.

Det var mestadels kvinnor i 15-25 årsåldern som besvarade allmänhetens enkätundersökning. Respondenterna var till stor del arbetande eller studerande. Att det var fler kvinnor än män som deltog i studien kan bero på att ämnet våld mot kvinnor berör kvinnor i större utsträckning än män utifrån sociala normer. Som tidigare beskrivits i teoriavsnittet kan respondenternas åsikter avspegla normer, som anses accepterade inom en given grupp (Baier & Svensson 2018, s. 43). Kvinnor som ingår i gruppen allmänheten kan förväntas följa existerande normer, som att delta i en studie gällande ämnet våld mot kvinnor för att verka engagerade i frågan och inte avvika från samhället.

I enkätens fråga "Kvinnjourer är viktiga organisationer för kvinnor som utsätts för våld i nära relation att vända sig till", angav en stor majoritet av allmänheten alternativet "håller helt med". I förhållande till teorin kan detta resultat speglas i sociala normer och respondenterna förväntas hålla med om påståendet för att passa in i den givna gruppens normer (Baier & Svensson 2018, s. 43). En annan förklaring antas bero på respondenternas åsikter om ämnet, som menar det självklart att utsatta kvinnor ska få stöd och hjälp som de behöver. Enligt teorin reflekteras allmänhetens åsikter återigen i de normer som anses lämpliga för gruppen (ibid).

Frågan som handlade om att "Skyddat boende är viktigt för kvinnor som utsätts för våld i nära relation att placeras på", visade även att en majoritet av allmänheten att de höll med påståendet helt. Detta resultat kan analyseras i jämförelse med påståendet om hur

kvinnjourer har en viktig roll. Analysen visade på att en mindre andel respondenter ansåg det viktigare med skyddade boenden, än kvinnjourer. Resultatet kan tolkas som att kvinnjourer anses som mer betydelsefulla än skyddade boenden. En annan analys kan innebära att respondenterna känner sig osäkra gällande vad skyddade boendens innebörd och vad de har för betydelse. I förhållande till sociala normer kan respondenterna förväntas hålla med påståendet (Baier & Svensson 2018, s. 43). Det skulle enligt normen anses avvikande att inte tycka skyddade boenden var viktiga för våldsutsatta kvinnor att vända sig till. Resultatet kan även analyseras som en tydliga åsikt gentemot frågans innebörd.

En fråga som förekom i båda enkätstudierna var "Kvinnor som utsätts för våld i nära relation borde placeras på skyddat boende som drivs av privatpersoner och inte kvinnjourer". Allmänhetens studie angav en spridning över svarsalternativen. Spridningen kan bero på en okunskap gällande ämnet och att det antas svårt att ha en åsikt om respondenterna inte är insatta i ämnet. En relativt stor procent valde svarsalternativet "vet ej" som stärker antagandet om osäkerheten rörande frågan. I koppling till sociala normer antas respondenterna välja det mest neutrala svarsalternativet, eftersom de ej vill välja ett påstående som kan uppfattas avvikande. En annan analys handlar om att allmänheten tillhör en grupp som befinner sig utanför en institution och således besitter en mindre kunskap. Enligt de öppna svaren från allmänheten fanns en stor andel respondenter som menade att det fanns risker med privatpersoner som driver skyddade boenden. Utifrån detta antagande anses respondenterna ha åsikter som inte kommer fram på ett lika tydligt sätt i enkätens stängda svarsalternativ. I jämförelse med kvinnjourernas enkätstudie var resultatet på frågan mer entydigt. En övervägande del av respondenterna angav "håller inte med" och detta antas analyseras som att de har mer åsikter och en bredare uppfattning om ämnet. I utgångspunkt i teorin om sociala normer kan kvinnjourernas mer framträdande åsikter bero på att det är en grupp som befinner sig inom en institution. Normer inom den givna gruppen antas skilja sig från normerna utanför institutionen (Baier & Svensson 2018, s. 43).

Ett annat påstående som förekom i båda enkäterna var "Kvinnor som utsätts för våld i nära relation borde placeras på skyddat boende som drivs av kvinnjourer och inte av

privatpersoner?”. Allmänhetens resultat påvisade att flertal respondenter ”håller helt med” men en stor andel angav även alternativet ”vet ej”. Resultatet tolkas enligt teorin i korrelation till respondenternas åsikter och en mer ingående analys kan uttyda att skyddade boenden som drivs av kvinnojourer upplevs som mer säkra än de som drivs av privata huvudmän. Ur en aspekt kan detta bero på att allmänheten generellt inte befinner sig i en institution och enbart handlar utifrån de sociala normerna om vilka skyddade boenden som anses lämpliga. På samma fråga som ställdes till anställda och volontärer på kvinnojourer, har ett liknande resultat påvisats att en majoritet av allmänhetens respondenter ”håller helt med”. Detta resultat kan enligt teorin tolkas som att gruppen följer de sociala normerna som är existerande inom institutionen kvinnojourer (Baier & Svensson 2018, s. 43). För en vidare analys kan detta tolkas som att respondenter från kvinnojourer erhåller en större kunskap inom ämnet, vilket speglas i både åsikter och i resultatet. Detta kan jämföras med allmänhetens resultat, eftersom många respondenter angav svarsalternativet ”vet ej”. Detta kan förklaras som att allmänheten inte besitter lika stor kompetens i ämnet och därmed saknar åsikter.

En fråga som ställdes i båda undersökningarna var ”Kvinnor som utsätts för våld ska få skydd oavsett om det skyddade boendet drivs av privata huvudmän eller kommunala huvudmän”. Majoriteten av respondenterna från allmänhetens studie angav ”håller helt med”, som med grund teorin om sociala normer kan tolkas som att majoriteten besitter åsikter om att det är viktigt att våldsutsatta kvinnor får hjälp. Resultatet kan likaså tolkas som att normer inom gruppen allmänheten speglar respondenternas åsikter. Enkäten som ställdes till kvinnojourerna påvisade ett varierande resultat. Enligt kvinnojourernas kommentarer antas det bero på vem personen är som driver det skyddade boendet. Detta utfall kan på samma sätt som allmänhetens resultat jämföras med kopplingen mellan åsikter och normer inom en given grupp (Baier & Svensson 2018, s. 43). Kvinnojourerna som tillhör en institution antas följa andra normer än allmänhetens och därmed erhåller andra åsikter.

Påståendet ”Det behövs utbildning och kunskap om våld i nära relation, för att få tillstånd till att öppna ett privat skyddat boende” angav en majoritet av allmänheten ”håller helt med” eller ”håller med”. Detta resultat kan kopplas till teorin om sociala normer (Baier & Svensson 2018). Enligt respondenternas åsikter ansågs det viktigt att

de privatpersoner som öppnar skyddade boenden besitter kunskap och utbildning om skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor. Dessa åsikter kan även sammanställas med normer inom den givna gruppen allmänheten. Enligt respondenternas egna kommentarer anser allmänheten vikten av att privatpersoner har utbildning om hur våldsutsatta kvinnor ska få den hjälp som de är i behov av. Andra öppna kommentarer anser att det finns risker med oseriösa aktörer. Ett liknande resultat påvisades i kvinnojourernas studie där en majoritet av respondenterna angav "håller helt med". I koppling till de sociala normerna tolkas respondenter besitta mer åsikter och uppfattningar om ämnet. Detta antagande har sin grund i att kvinnojourerna utgår från sin institutions egna ramverk och agerar utifrån de specifika normerna.

Utifrån resultatet rörande tillsynsmyndigheten var allmänhetens svar varierande men ett flertal respondenter angav alternativet statlig myndighet. Detta kan tolkas som att fler respondenter riktar ett större förtroende till staten, än de regionala och kommunala myndigheterna. Däremot angav en stor andel "vet ej" vilket antas tyda på en osäkerhet i frågan. I jämförelse med det teoretiska ramverket kan resultatet grundas i sociala normer som tyder på en okunskap i ämnet. För att således inte verka avvikande valde en stor del av respondenterna det neutrala alternativet "vet ej". Ett liknande resultat har visat sig i kvinnojourernas enkätundersökning, varav de flesta valde statlig myndighet som en lämplig tillsynsmyndighet. Vissa kommentarer från kvinnojourerna har påvisat att det ska vara lika krav och regler för alla boenden i Sverige. Vissa respondenter menade även att det inte spelade någon roll vilken myndighet som hade ansvar utan fokus ligger endast på att kvaliteten säkerställs. I förhållande till teorin påvisar kvinnojourernas respondenter olika åsikter i frågan. Det kan i sin tur tolkas som att respondenter på institutioner har olika åsikter och normer, fastän de ingår i samma givna grupp. Denna intressanta upptäckt kommer vidare att diskuteras i den senare delen avslutande diskussion.

Resultatet på den sista frågan i allmänhetens enkät, som handlade om fördelar respektive nackdelar med privat drivna skyddade boenden, var svårtolkat. En majoritet angav "vet ej" som antas tolkas som att respondenterna inte har någon åsikt i frågan. Från en annan synvinkel kan detta förklaras som sociala normer i den givna gruppen allmänheten (Baier & Svensson 2018, s. 43). Det anses som en risk att agera avvikande i

ett sammanhang som gruppen vanligtvis inte har en så stor kunskap om.

Respondenterna angav en lika stor andel fördelar som nackdelar, som på samma sätt kan kopplas till sociala normer och kan likaså bero på att respondenterna har olika åsikter i frågan. Detta resultat är på samma vis som föregående stycke intressant, med tanke på att respondenter från samma grupp med liknande sociala normer har visat på olika åsikter i enkäten. I de egna reflektionerna angav respondenter bland annat att det var positivt med privata aktörer eftersom fler platser på skyddade boenden kunde möjliggöras. Nackdelar som nämndes var exempelvis oron för att privatpersoners avsikter med ett skyddat boende. Privata huvudmän som har vinstdrivande avsikter anses inte som det bästa för de våldsutsatta kvinnorna. Resultatet från kvinnojourernas undersökning fastställde endast ett fåtal fördelar med skyddade boenden drivna av privata huvudmän. Fördelarna var snarlika allmänhetens egna kommentarer, som menade att fler platser kunde erbjudas åt våldsutsatta kvinnor. De övervägande nackdelarna som nämndes var bland annat risken för privata aktörers vinstdrivande syfte. En vidare analys av detta resultat kan tolkas som att respondenter på institutionerna hade en lika uppfattning och åsikt om skyddade boenden drivna av privata huvudmän. Detta resultat diskuteras närmare i den avslutade diskussionen.

En sammanfattande analys påvisar att de två studerade grupperna har olika åsikter om avsaknaden av reglering på privat drivna skyddade boenden. Gruppen anställda och volontärer på kvinnojourer anses erhålla mer tydliga åsikter än kontrollgruppen allmänheten.

6.2 Tillämpning av institutionell organisationsteori

I denna del av analysen kommer institutionell organisationsteori appliceras på resultaten från allmänhetens respektive kvinnojourernas studie (Douglas 1986). På samma sätt kommer enbart resultat som anses relevanta för uppsatsen att presenteras.

På frågan "Kvinnor som utsätts för våld i nära relation borde placeras på skyddat boende som drivs av privatpersoner och inte av kvinnojourer" svarade i princip alla respondenter från kvinnojourerna "håller inte med". På samma fråga som ställdes till allmänheten var resultatet inte lika homogent. Här var alla svarsalternativ representerade, dock svarade majoriteten "håller delvis med", "håller inte med" och "vet

ej”. Denna skillnad mellan resultatet kan förklaras utifrån att kvinnojourer som drivs ideellt eller kommunalt befinner sig inom perspektivet institution och arbetar utifrån särskilda föreskrifter och normer som på så vis reglerar sig själva. Som tidigare nämnt kallas detta för self-policy (Douglas 1986, s. 46). De skyddade boenden som drivs privat arbetar inte utifrån dessa föreskrifter vilket kan antas väcka misstanke hos kvinnojourerna. Respondenternas åsikter som uttrycks från kvinnojourernas enkätstudie kan i förhållande till teorin tolkas som konventioner. Dessa konventioner kan ses som en institutions normer och anses som tidigare nämnt heliga (se institutionell organisationsteori s. 15). Kvinnojourernas resultat kan således tolkas som att institutionens konventioner anses som de mest lämpade, på vilket sätt våldsutsatta kvinnor bör få hjälp på skyddade boenden. Detta skiljer sig åt från privat drivna skyddade boenden, med orsak att de ej behöver följa riktlinjer och föreskrifter. Utifrån detta resonemang antas kvinnojourernas homogena resultat förklaras. Allmänheten som befinner sig utanför de fält som kvinnojourerna verkar inom, antas därmed inte ha lika mycket kunskap om strukturer på kvinnojourer, vilket kan ha påverkat de spridda resultaten i frågan (Eriksson-Zetterquist, Styhre & Kalling 2015, s. 289).

På frågan “Det är viktigt att kvinnor som utsätts för våld i nära relation får skydd oavsett om det skyddade boendet drivs av en kvinnojour eller en privatperson” är istället allmänhetens svar väldigt enhetliga. Nästan alla angav “håller helt med” eller “håller med”. Till skillnad från resultatet på enkäten från anställda och volontärer på kvinnojourer, var svarsalternativen mer spridda varav inget specifikt svarsalternativ stack ut. Denna fråga kan förklaras och kopplas samman med de öppna frågorna, där respondenterna med egna ord redogjorde för de fördelar och nackdelar som finns gällande privat drivna boenden. Resultatet i frågan påvisade att anställda och volontärer på kvinnojourer såg flest nackdelar med skyddade boenden drivna av privata huvudmän. Fördelarna som kvinnojourerna kunde hitta med privata boenden var att det genererade fler möjligheter och platser till de utsatta kvinnorna. Samtidigt påvisade allmänheten att det fanns lika många fördelar som nackdelar med skyddade boenden drivna av privata huvudmän. Allmänheten ansåg att fördelarna med privat drivna boenden på samma sätt som kvinnojourernas, möjligheten till fler platser för våldsutsatta kvinnor. Dessutom ansåg vissa respondenter från allmänheten att de privata huvudmän som startar ett skyddat boende har ett stort engagemang och mycket kunskap. Detta leder i sin tur till

högre konkurrens mellan olika skyddade boenden. Utifrån den institutionella organisationsteorin kan en förklaring ges varför anställda på kvinnojourer ser fler nackdelar än fördelar. Detta eftersom kvinnojourerna stänger ute det som inte finns inom deras institution (Eriksson-Zetterquist, Styhre & Kalling 2015, s. 289). Inom institutionen finns specifika konventioner och normer som de flesta anställda och volontärer på kvinnojourerna följer och håller med om. De som befinner sig utanför institutionen, som exempelvis privatpersoner som driver skyddade boenden, stängs ute eftersom dessa inte fungerar på samma sätt som kommunala och ideella kvinnojourer. Detta kan förklara varför många respondenter från kvinnojourerna inte håller med i påståendet "Det är viktigt att kvinnor som utsätts för våld i nära relation får skydd oavsett om det skyddade boendet drivs av en kvinnojour eller en privatperson". Detta kan även förklara varför majoriteten av kvinnojourerna såg fler nackdelar än fördelar med privat drivna boenden. Respondenterna som representerar allmänheten befinner sig som tidigare nämnts utanför denna institution och handlar utifrån de sociala normer som finns i samhället. Detta innebär normen att kvinnor som utsätts för våld är i behov av hjälp och stöd. Summerat förklarar detta allmänhetens homogena resultat på frågan. De egna kommentarerna från allmänheten tolkas som att de våldsutsatta kvinnors skydd är det viktiga och inte vem som driver det skyddade boendet. En annan förklaring till resultatet kan vara allmänhetens personliga åsikter som kopplas till sociala normer.

På samma sätt som ovanstående fråga kan även antagandet "Vid brist av platser på skyddat boende som drivs av en kvinnojour, borde kvinnor som utsätts för våld i nära relation placeras på skyddat boende som drivs privat" diskuteras. Majoriteten av allmänheten har svarat "håller helt med" eller "håller med". Anställda och volontärer på kvinnojourer är dock inte lika eniga i frågan, som motsäger teorin institutionell organisationsteori (Douglas 1986) eftersom respondenternas svar skiljer sig från varandra medan teorin påvisar att normer inom institutioner är snarlika. Ett annat skyddat boende som drivs ideellt eller kommunalt antas enligt resultatet erhålla andra konventioner än andra institutioner. En annan förklaring till det heterogena resultatet kan bero på att vissa respondenter handlar efter sina egna individuella erfarenheter som inte är kopplat till konventionerna på det skyddade boendet.

På frågan "Det behövs utbildning och kunskap om våld i nära relation, för att få tillstånd till att öppna ett privat skyddat boende" är både allmänheten och respondenter från kvinnojourer eniga. Här svarade nästan alla respondenter "håller helt med". I förhållande till institutionell organisationsteori anses generella konventioner inom kvinnojourer i Sverige att utbildning och kunskap är viktiga faktorer för att institutionen ska räknas som legitim (Douglas 1986, s. 46). Det anses förklara det enhetliga svaret på frågan. På samma sätt gällande resultatet på kvinnojourernas öppna svar om nackdelar med privat drivna skyddade boenden. Här svarade de allra flesta att brist på kunskap är ett problem och att skyddade boenden drivna av privata huvudmän anses mer intresserade av den ekonomiska vinsten än att faktiskt hjälpa kvinnorna. Utifrån detta ofta förekommande resultat kan det utläsas att ideella och kommunala kvinnojourers konventioner bland annat består av utbildad personal, kunskap om våld mot kvinnor och ej vinstintresserade huvudmän. Denna analys visar på ett konkret sätt vilka konventioner som anses viktiga på kvinnojourer i Sverige.

Resultatet från anställda på kvinnojourer gällande frågan "Om tillstånd borde behövas för att driva ett skyddat boende, borde tillståndsmyndigheten vara..." svarade lite mer än hälften "statligt (IVO)". Respondenterna motiverade detta svarsalternativ eftersom det anses vara lika regler, krav och resurser för alla i hela Sverige. Detta resultat korrelerar med institutionell organisationsteori eftersom de anställda och volontärer inom kvinnojourerna anser lika i åsikter gällande konventioner på alla skyddade boenden runt om i Sverige (Douglas 1986, s. 46).

Sammanfattningsvis kan det utifrån ovanstående analyser konstateras att allmänheten och anställda och volontärer på kvinnojourer inte är eniga om vem som driver det skyddade boendet är mest lämplig för våldsutsatta kvinnor. De båda grupperna är dock eniga om att det krävs en slags reglering gällande exempelvis kunskap om våld mot kvinnor är ett krav för att starta ett privat skyddat boende. Även de nackdelar som fanns gällande privat drivna skyddade boenden visade sig vara lika för de båda grupperna. Utifrån analysen visar respondenter från kvinnojourer på en stark misstro till privatpersoner som driver skyddade boenden. Detta tas upp i nästkommande avsnitt slutsatser och kan i helhet tolkas som att avsaknaden av regleringsformer på privat drivna skyddade boenden innebär en större risk för våldsutsatta kvinnors skydd än

möjligheten att erbjuda fler platser på skyddade boenden. I enlighet med respondenterna från kvinnojourernas enkät *bör* skyddade boenden som drivs av privata huvudmän fungera på samma vis som de boenden som drivs ideellt och kommunalt. Risker med privatpersoners vinstdrivande ändamål och utbildad personal på skyddade boenden antas försvåra den våldsutsatta kvinnans situation och möjlighet att få hjälp.

7. Slutsatser

Sammanfattningsvis kan det konstateras att uppsatsens frågeställning utifrån ett rättssociologiskt perspektiv har besvarats gällande allmänhetens och kvinnojourers uppfattning om avsaknaden av regleringsformer på privat drivna skyddade boenden. I anknytning till syftet kan slutsatser dras om att allmänheten erhåller färre åsikter om ämnet med tanke på att många frågor besvarats med alternativet "vet ej". Enkätfrågornas utformning kan ha påverkat resultatet från allmänheten och varit en bidragande faktor till att många respondenter inte tagit ställning till specifika frågor. Denna slutsats kan även återkopplas till teorin om sociala normer som anser att åsikter speglar existerande normer i givna grupper (Baier & Svensson 2018, s. 43). I detta fall är normer tillhörande gruppen allmänheten som befinner sig utanför en institution som utifrån resultatet anses besitta en mindre uppfattning om hur skyddade boenden fungerar. Bland de egna kommentarer från allmänhetens studie menar en stor del att skyddade boenden ska vara en säker plats för våldsutsatta kvinnor att vända sig till och att flertal respondenter visar oro för att vissa privatpersoner inte prioriterar våldsutsatta kvinnors säkerhet i första hand.

Det har även visat sig utifrån kvinnojourernas egna reflektioner att skyddade boenden drivna av privata huvudmän uppfattas som oseriösa och det finns en risk för vinstdrivande avsikter. Reflektionerna anses även kunna förklaras utifrån institutionell organisationsteori (Douglas 1986, s. 46). Respondenter från kvinnojourerna befinner sig inom en institution där det förekommer konventioner som anställda och volontärer rättar sig efter. De åsikter som påträffats genom de egna kommentarerna från respondenter på kvinnojourer, är att privata huvudmän uppfattas som redan nämnt oseriösa och risken för vinstdrivande ändamål (ibid).

En annan slutsats som kan dras handlar om normer i analysdelen som berör kvinnojourernas studie. Majoriteten av respondenterna har angivit flest nackdelar med privat drivna skyddade boenden vilket anses konstatera faktumet att avsaknad av regleringsformer på privat drivna skyddade boenden inte anses lämpligt för våldsutsatta kvinnors skydd. Denna slutsats påvisar uppfattningen om att de privat drivna skyddade boenden enligt kvinnojourerna inte ses som tillräckliga. Som formulerades i syftet är detta konstaterande baserat utifrån ett rättssociologiskt perspektiv, som tolkar kvinnojourernas åsikter som ett *börat* eftersom de anser besitta en högre kunskap om ämnet då de befinner sig inom en institution och arbetar med ämnet. Slutledningen stärks ytterligare i institutionell organisationsteori, som menar att respondenter från kvinnojourer befinner sig inom institutioner och därefter formar sin uppfattning utifrån de konventioner som anses mest lämpade för att skydda våldsutsatta kvinnor (Eriksson-Zetterquist, Styhre & Kalling 2015, s. 289). De normer och föreskrifter på ideella och kommunala skyddade boenden antas enligt respondenterna ha rätt avsikter för att hjälpa våldsutsatta kvinnor. Utifrån allmänhetens egna kommentarer förekommer även en mängd nackdelar men samtidigt uttrycks generellt fler fördelar med skyddade boenden drivna av privatpersoner, än i kvinnojourernas undersökning.

Med ovanstående slutsatser kan det konstateras att allmänheten och kvinnojourerna uppfattar avsaknaden av regleringsformer på privat drivna skyddade boenden, till stor del som riskabla. Som nämndes har respondenter från kvinnojourer en uppfattning om att regleringsformer på de privat drivna skyddade boendena *bör* fungera på liknande sätt som på de ideella och kommunala skyddade boenden. Enligt många respondenter från kvinnojourernas enkätundersökning, anses regleringsformer på alla skyddade boenden i Sverige vara gällande och lika för alla boenden, oavsett om det drivs kommunalt, ideellt eller privat. Slutsatsen bottenar även i institutionell organisationsteori som beskriver att institutioner som följer konventioner skapar struktur som underlättar arbetet att hjälpa utsatta kvinnor (Douglas 1986, s. 46). Utifrån studiens resultat anses regleringsformer såsom en ansvarig tillsynsmyndighet skapa denna struktur och uppsyn. Att ge stöd och skydd till våldsutsatta kvinnor anses alltid komma i första hand och detta mål anses uppnås genom regleringsformer.

8. Avslutande diskussion

Utifrån de slutsatser som konstaterats har syftet uppnåtts och besvarat uppsatsens frågeställning. Den generella uppfattningen om avsaknaden av regleringsformer anses enligt respondenter från kvinnojourer vara i behov av tillsyn av en överordnad myndighet och att regleringsformer *bör* vara förekommande på alla skyddade boenden. Allmänhetens åsikter anser mer tudelade i resultatet och kan bero på att urvalsgruppen besitter en mindre kunskap om ämnet. Förklaringen kan även existera i de olika normer som de två grupperna präglas av (Baier & Svensson 2018, s. 43). Kvinnojourerna har liknande åsikter om skyddade boenden vilket kan kopplas till de konventioner som finns på institutionen. Likaså kan allmänhetens åsikter kopplas till den givna gruppens normer, de rådande sociala normer som finns i samhället.

Ett resultat som har lyfts till diskussion gäller resultatet från kvinnojourernas enkät angående sekretess på skyddade boenden drivna av privata huvudmän. I respondenternas egna reflektioner har två perspektiv belysts om våldsutsatta kvinnors identitet, som inte var med i utformningen av frågorna i enkäten. Det ena perspektivet pekar på risken för våldsutsatta kvinnor att placeras på ett privat skyddat boende med orsak att deras identitet kunde avslöjas. Att kontaktuppgifter skulle läcka ut är ett antagande av kvinnojourernas respondenter att det är mindre struktur och ordning på privat drivna skyddade boenden än de ideella eller kommunala. Det andra perspektivet framkommer från egna kommentarer gällande fördelar med skyddade boenden drivna av privata huvudmän. Somliga anser det motsatta, att privata boenden kan innebära en större säkerhet för sekretess för våldsutsatta kvinnor. Boendet anses vara placerat i ett mer diskret område med mer neutrala byggnader, än de ideella och kommunala skyddade boendena. Detta kan göra det svårare för utomstående att identifiera det privata skyddade boendet. Flertal kommentarer stödjer resonemanget och beskriver att de privata aktörer som de haft kontakt med, varit mycket engagerade i kvinnans säkerhet och noggrann med sin institutions tillhandahållande av konfidentiella uppgifter. Varför denna tudelning har uppenbarats sig i resultatet anses bero på en kombination mellan de båda teorierna. Med institutionell organisationsteori som underlag kan resultatet tolkas som att konventionerna inom liknande institutioner är individuella. Detta kan innebära en annorlunda inställning till andra institutioner som erhåller ett

annat system och tillvägagångssätt (Douglas 1986, s. 46). Dessa kan ses som främmande och i vissa fall riskabla. Resultatet kan likaså förklaras av de sociala normerna som Baier och Svensson (2018) talar om. De respondenter som haft god kontakt med privatpersoner som driver skyddade boenden, antas ha en annorlunda uppfattning än de som inte alls varit i förbindelse. Normen kommer således skilja sig mellan dessa och kan vara en bidragande faktor till inställningen gällande privata aktörer som driver skyddade boenden. En annan förklaring till resultatet antas bottna i respondenternas oro av brist på tillsyn och föreskrifter inom den privat drivna institutionen, i jämförelse med de ideella och kommunala. I enlighet med institutionell organisationsteori (Douglas 1986) kan de ideella och kommunalt drivna skyddade boendena bestå av konventioner, tagit del av Socialförvaltningens (2015) föreskrifter och därefter konstruerat en struktur inom institutionen. Utifrån dessa konventioner anses det skyddade boenden möjliggöra ett lämpligt skydd för att hjälpa de våldsutsatta kvinnorna. Det kan konstateras att uppfattningen om sekretess på privat drivna skyddade boenden är varierande men sammantaget antas en större del av respondenterna ha en negativ bild till det.

En annan vattendelare som visat sig i resultatet handlar om institutionens olika avsikter som finns på skyddade boenden drivna av privata aktörer. Å ena sidan menar respondenter från kvinnojourer att deras intentioner berör de våldsutsatta kvinnors säkerhet i första hand. I ett flertal kommentarer uttrycks en oro över att de privat drivna skyddade boenden har fokus på fel företeelser, som bland annat ekonomisk vinst. Å andra sidan menar några respondenter från kvinnojourernas undersökning att några privat drivna skyddade boenden besitter hög kompetens och engagemang med att stötta och skydda våldsutsatta kvinnor. En kommentar beskriver egen finansiering på de privat drivna skyddade boenden som en fördel, eftersom andra resurser kan användas till specialiserat stöd. Från en aspekt kan de olika uppfattningarna ha sin grund i konventioner, som beskrivs på liknande sätt i föregående stycke (Douglas 1986, s. 43). Ideella och kommunala institutioner besitter säregna regler och konventioner men måste gå efter vissa föreskrifter medan de privat drivna boendena inte präglas av några alls (Socialförvaltningen 2015, s. 5).

En analys som ses fascinerande berörde frågan om för- och nackdelar med privat drivna skyddade boenden. Som tidigare förklarats kan åsikter kopplas till ett beteende som

speglar vissa normer inom en given grupp (Baier & Svensson 2018, s. 43). Utifrån denna teoretiska mall har respondenter från båda studierna speglat sina svar i korrelation till sina åsikter och normer utifrån ett perspektiv inom en institution, respektive utanför en institution. I enlighet med teorin anses resultatet från undersökningarna vara i överensstämmelse med mallen, eftersom skillnader i åsikter har kunnat utläsas (ibid). I enkätundersökningarna nämnde respondenter från allmänheten respektive kvinnojourer likartade svar i de egna kommentarerna. Denna iakttagelse anses som intressant med tanke på att åsikter och normer från de båda studerade perspektiven anses som eniga och talar till viss del emot teorin. Några exempel på för- och nackdelar med privat drivna skyddade boenden från allmänhetens egna kommentarer presenteras här nedan:

“Risk för ekonomiskt utnyttjande samt risk för bristande utbildning & kunskap.”

“Jag tror att det finns flest fördelar. Kvinnan måste ju komma bort från hemmet och det är det viktigaste. Det låter inte så bra att ”vem som helst” kan starta upp.

Förhoppningsvis ha man kvinnans bästa i tanket och inte bara att hemmet skall vara vinstdrivande till vilket pris som helst. Dom här kvinnorna behöver hjälp och stöd.”

“Ger fler platser till kvinnor.”

I jämförelse kommer kommentarer från kvinnojourernas undersökning att presenteras nedan:

“Stor risk att man sätter vinstsyftet före kvaliteten.”

“Efter tiden i skyddat boende behöver kvinnor och barn ofta fortsatt stöd och i de fall vi känner till där kvinnor och barn bott privat har den hjälpen uteblivit.”

“Dom kan täcka upp vid platsbrist hos kvinnojourer, och när det är kunnig personal som driver skyddade boenden kan de erbjuda ett gott skydd och stöd.”

När några av kommentarerna ställs mot varandra blir det tydligt att respondenterna från de olika grupperna och perspektiven visar på liknande åsikter. Denna analys visar att beroende på om en individ befinner sig i eller utanför en institution, förekommer liknande åsikter om skyddade boenden som drivs av privata huvudmän.

På frågan om tillsynsmyndigheten har enkätundersökningarna påvisat ett intressant resultat. Som redan nämnts i resultatdelen var respondenter från allmänhetens åsikter varierande men en större andel angav en statlig myndighet och flertalet angav alternativet “vet ej”. Detta kan enligt teorin sociala normer tyda på att resultatet speglar

respondenternas åsikter (Baier & Svensson 2018, s. 43). Det som anses vara av relevans handlar om att individer inom samma givna grupp har olika åsikter, fastän teorin menar att det ofta är samma normer inom en och samma grupp. I jämförelse med kvinnojourernas resultat på frågan om tillsynsmyndighet, visade det sig även där en särskild skillnad mellan de olika svarsalternativen. I kvinnojourernas enkätundersökning fanns möjligheten att utveckla sitt svar med egna ord och några av dessa kommer presenteras här nedan:

“Statlig så att det blir lika i hela landet.”

“Regional myndighet kommer då att ha överblick och kunskap om vilka olika skyddade boenden som finns, så att de platser som finns kan utnyttjas på rätt sätt.”

“Det spelar egentligen inte så stor roll vem som har ansvaret, utan det viktigaste är att det finns någon som är ansvarig för att säkerhetsställa kvalitén på de skyddade boendena.”

“Det måste vara tydliga regler som gäller för hela landet.”

Dessa kommentarer uppmärksammades med orsak att de visar på olika åsikter. I enlighet med institutionell organisationsteori, anses institutioner värna om sina konventioner (Eriksson-Zetterquist, Styhre & Kalling 2015, s. 289). I jämförelse med dessa kommentarer tyder detta på att respondenterna från kvinnojourer inte är eniga om vilken myndighet som anses ha tillsyn och ansvar över skyddade boenden. Däremot kunde det utläsas från många kommentarer att en statlig översynsmyndighet var nödvändig, eftersom alla regler och villkor för våldsutsatta kvinnor ansågs vara lika oavsett skyddat boende i Sverige. Enligt kvinnojourernas respondenter var det av vikt att kvinnans säkerhet prioriteras i första hand.

9. Framtida forskning

Uppsatsen anses varit bidragande till den identifierade kunskapsluckan som tidigare formulerats i uppsatsen. Med studiens empiriska material i samband med teorierna, har en djupare kunskap om allmänhetens respektive kvinnojourers åsikter om avsaknaden av regleringsformer på privat drivna skyddade boenden i Sverige konstaterats från en rättssociologisk aspekt. Något som ämnas lyftas och forskas vidare inom är de slutsatser som dragits gällande kvinnojourernas resultat i jämförelse med det teoretiska

ramverket. Slutledningen visar i stora drag att avsaknaden av regleringsformer på privat drivna skyddade boenden anses som riskabla för de våldsutsatta kvinnorna.

Likaså är det av vikt att i framtiden undersöka hur kvinnor som bor på privat drivna skyddade boenden upplever sin vistelse där. En sådan undersökning kan ge upphov till ett annat perspektiv som särskiljer sig från de redan undersökta synvinklarna. Med denna information kan åtgärder utvecklas för att stötta och hjälpa våldsutsatta kvinnor.

Ur en rättssociologisk aspekt anses det även relevant att forska närmare på vilka skillnader och likheter som finns mellan ideella, kommunala och privata skyddade boenden. Kunskapen kan bringa en mer omfattande bild om hur våldsutsatta kvinnor på olika skyddade boenden får stöd och hjälp. Det kan i sin tur bidra till ett förebyggande arbete mot kvinnor som utsätts för våld i nära relation.

Det kan konstateras är att det finns många åsikter om reglering på privat drivna skyddade boenden och dessa skiljer sig beroende på den givna gruppens normer. Ett nästkommande steg i forskningen anses handla om en fortsatt forskning på skyddade boenden drivna av privata huvudmän. Denna slutsats har sin grund i att ett stort antal respondenter från allmänheten respektive kvinnojourer uttryckt oro för att dessa institutioners egentliga avsikter med att driva ett skyddat boende. Avslutningsvis citeras en kommentar som särskilt uppmärksammades från en respondent från kvinnojournernas enkätundersökning betonade problematiken med privat drivna skyddade boenden "Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relation ska inte vara något en tjänar pengar på."

10. Referenser

Allen, A., Robertson, E. & Patin, G. (2021). Improving Emotional and Cognitive Outcomes for Domestic Violence Survivors: The Impact of Shelter Stay and Self-Compassion Support Groups. *Journal of Interpersonal Violence*, 36(½), ss. 598-624. doi: 10.1177/0886260517734858

Alvarado, G., Fenny, A., Dakey, S., Mueller, J., O'Brien-Milne, L., Crentsil, A., Duvvury, N., Sriver, S. & Schwenke, C. (2018). The health-related impacts and costs of violence against women and girls on survivors, households and communities in Ghana. *Journal of Public Health in Africa*, 9(2), ss. 110-114. doi: 10.4081/jphia.2018.860

Baier, M., & Svensson, M. (2018). *Om normer*. (1.1 uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Bengtsson-Tops A., Tops, D. (2007). Self-reported consequences and needs for support associated with abuse in female users of psychiatric. *International Journal of Mental Health Nursing*, 16(1), ss. 35-43. doi: 10.1111/j.1447-0349.2006.00442.x

Brottsförebyggande rådet (Brå) (2007). *Utvecklingen av dödligt våld mot kvinnor i nära relationer*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
https://www.bra.se/download/18.cba82f7130f475a2f180009403/1371914725466/2007_6_utvecklingen_dodligt_vald_mot_kvinnor.pdf

Brottsförebyggande rådet (Brå) (2016). *Våld i nära relationer*. Brottsförebyggande rådet: Stockholm.
Hämtad: <https://www.bra.se/statistik/statistik-utifran-brottstyper/vald-i-nara-relationer.html> [2021-03-29]

Brottsförebyggande rådet (Brå) (2020). *Sammanfattning anmälda brott 2020*. Brottsförebyggande rådet: Stockholm. Hämtad: https://www.bra.se/download/18.1f8c9903175f8b2aa707e2d/1617086483071/Sammnanfattning_anmalda_2020.pdf [2021-03-29]

Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. (3:e uppl.) Malmö: Liber.

Douglas, M. (1986). *How institutions think*. London: Routledge & Kegan Paul

Eliasson, M. & Ellgrim, B. (2006) *En kunskapsöversikt. Mäns våld mot kvinnor i nära relationer*. Sveriges kommuner och landsting: Stockholm.

Hämtad: <https://webbutik.skr.se/bilder/artiklar/pdf/7164-177-9.pdf> [2021-03-31]

Erez, E. & Ibarra P. (2007). MAKING YOUR HOME A SHELTER: Electronic Monitoring and Victim Re-entry in Domestic Violence Cases. *The British Journal of Criminology*, 47(1), ss. 100-120. doi: 10.1093/bjc/azl026

Eriksson-Zetterquist, U., Styhre, A. & Kalling, T. (2015). *Organisation och organisering*. 4. uppl., Lund: Liber AB

Folkhälsomyndigheten. (2021) *Antal fall av covid-19 i Sverige*. Folkhälsomyndigheten: Stockholm.

Hämtad: https://experience.arcgis.com/experience/09f821667ce64bf7be6f9f87457ed9aa/page/page_0/ [2021-03-31]

Froimson, J., Bryan, D., Bryan A. & Zakrison, T. (2020). COVID-19, Home Confinement, and the Fallacy of "Safest at Home". *American Journal of Public Health*, 110 (7), ss. 960-961. doi:10.2105/AJPH.2020.305725

Glenn, C. & Goodman, L. (2015). Living With and Within the Rules of Domestic Violence Shelters. *Violence Against Women*, 21(12), ss. 1481-1506. doi: 10.1177/1077801215596242

Graham, N. & Brickell, K. (2019). Sheltering from domestic violence: Women's experiences of punitive safety and unfreedom in Cambodian safe shelters. *Gender, Place & Culture: A Journal of Feminist Geography*, 26 (1), ss. 111-127. doi: 10.1080/0966369X.2018.1557603

Gregory, K., Nnawulezi, N. & Sullivan, C. (2021). Understanding How Domestic Violence Shelter Rules May Influence Survivor Empowerment. *Journal of Interpersonal Violence*, 36(½), ss. 402-423. doi: 10.1177/0886260517730561

Helmersson, S. & Jönson, H. (2015). The use of 'empowerment' among organisations supporting victims of domestic violence in Sweden. *European Journal of Social Work*, 18(1), ss. 51-64. doi: 10.1080/13691457.2013.847403

Jämställdhetsmyndigheten (2021). *Våldsutsatthet i samband med covid-19*.

Jämställdhetsmyndigheten: Angered.

Hämtad: <https://www.jamstalldhetsmyndigheten.se/mans-vald-mot-kvinnor/covid-19>
[2021-03-31]

Kulkarni, S., Stylianou, A. & Wood, L. (2019). Successful Rules Reduction Implementation Process in Domestic Violence Shelters: From Vision to Practice. *Social Work*, 64(29), ss. 147-156. doi: 10.1093/sw/swz010

Meth, P. (2001). The Shelter Dilemma for Women Experiencing Domestic Violence. *Agenda: Empowering Women for Gender Equity*, 48, ss. 113-119. doi: 10.2307/4066523

Nationellt Centrum för kvinnofrid (NCK) (2019a). *Våld i nära relationer*.

<https://www.nck.uu.se/kunskapsbanken/amnesguider/vald-i-nara-relationer/vald-i-nara-relationer/> [2021-03-26]

Nationellt Centrum för kvinnofrid (NCK) (2019b). *Kvinnojourernas verksamhet*.

<https://nck.uu.se/kunskapsbanken/amnesguider/kommunernas-kvinnofridsarbete/kvinnojourernas-verksamhet/> [2021-03-26]

Schoultz, I. & Nafstad, I. (red.) (2020). *Om rättssociologisk tillämpning*. Lund: Studentlitteratur.

Socialförvaltningen (2015). *Kvalitet i skyddade boenden*. Socialförvaltningen: Stockholm.
Hämtad: <https://insynsverige.se/documentHandler.ashx?did=1822287> [2021-03-31]

Socialstyrelsen (2013). *Skyddat boende - en jämförelse med Danmark och Norge*.
Socialstyrelsen: Stockholm.
Hämtad: <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/skyddat-boende-en-jamforelse.pdf> [2021-04-02]

Socialstyrelsen (2020) *Kartläggning av skyddade boenden i Sverige*. Socialstyrelsen:
Stockholm.
Hämtad: <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-6-6817.pdf> [2021-03-31]

Strömbäck, L. (2019). Skyddade boenden ska inte vara en vara. *Rättvisepartiet Socialisternas Veckotidning*, 4 december.
<https://www.socialisterna.org/skyddade-boenden-ska-inte-vara-en-vara/>

Tutty, L. (2015). Addressing the Safety and Trauma Issues of Abused Women: A Cross-Canada Study of YWCA Shelters. *Journal of International Women's Studies*, 16(3), ss. 101-116. <https://vc.bridgew.edu/jiws/vol16/iss3/8/>

9. Bilagor

9.1 Enkätstudie till allmänheten

Missivibrev och webbenkät som delats på Facebook

Mäns våld mot kvinnor i nära relationer har ökat till följd av COVID-19 pandemin. Restriktioner har resulterat i att allt fler människor i större utsträckning stannat hemma som medfört en ökad risk för våld. Under det första halvåret ökade antalet anmälda misshandelsbrott mot kvinnor med 4 procent i jämförelse med året innan. Denna oroande siffra har indikerat på ett större behov av skydd som sedan resulterat i brist på platser på skyddade boenden.

Ett skyddat boende är en tillfällig plats som tilldelas en person som blivit utsatt för våld i hemmet och är i akut behov av en annan bostad. På boendet finns utbildad personal som hjälper och stöttar den utsatta personen för att senare komma vidare i livet. Det finns omkring 200 skyddade boenden i Sverige och till största del tillhör dessa kvinnojourer. För att erbjuda fler platser för våldsutsatta kvinnor finns en princip som innebär att privatpersoner får starta ett privat skyddat boende.

Skillnaden mellan ett skyddat boende på en kvinnojour och ett som ägs av privatpersoner är främst finansiering. Det kostar samhället mer pengar för våldsutsatta kvinnor att tilldelas ett privat skyddat boende med anledning att det inte finns utbildad personal. På kvinnojoursfinansierade boenden arbetar kompetent personal med personer som utsatts för våld. Detta är ett viktigt ämne som är av stor vikt att undersöka med anledning av det ökade antalet våldsutsatta kvinnor.

För att undersöka detta har en enkätstudie utformats för att få allmänhetens åsikter på ämnet. Deltagandet i denna enkätundersökning är frivilligt och anonymt. Uppgifter och svar kommer att behandlas med högsta konfidentialitet och endast användas i studiens syfte.

Studien är till ett examensarbete på kandidatnivå och en del av utbildningen till rättssociologi vid Lunds Universitet. Studien är utformad genom enkäter och kommer ta ca 3 minuter att besvara.

1. Kön?

Man

Kvinna

Annat

2. Ålder?

Under 15 år

15-25 år

25-40 år

40-65 år

65+ år

3. Livssituation

Arbetande

Student

Arbetslös

Pensionär

Om annat, specificera

4. Kvinnojourer är viktiga organisationer för kvinnor som utsätts för våld i nära relation att vända sig till.

Håller helt med

Håller med

Håller delvis med

Håller inte med

Vet ej

5. Skyddat boende är viktigt för kvinnor som utsätts för våld i nära relation att placeras på.

Håller helt med

Håller med

Håller delvis med

Håller inte med

Vet ej

6. Kvinnor som utsätts för våld i nära relation **borde** placeras på skyddat boende som drivs av privatpersoner och **inte** kvinnojourer.

Håller helt med

Håller med

Håller delvis med

Håller inte med

Vet ej

7. Kvinnor som utsätts för våld i nära relation **borde** placeras på skyddat boende som drivs av kvinnojourer och **inte** av privatpersoner?

Håller helt med
Håller med
Håller delvis med
Håller inte med
Vet ej

8. Det är viktigt att kvinnor som utsätts för våld i nära relation får skydd **oavsett** om det skyddade boendet drivs av en kvinnojour eller en privatperson.

Håller helt med
Håller med
Håller delvis med
Håller inte med
Vet ej

9. Vid brist av platser på skyddat boende som drivs av en kvinnojour, borde kvinnor som utsätts för våld i nära relation placeras på skyddat boende som drivs privat.

Håller helt med
Håller med
Håller delvis med
Håller inte med
Vet ej

10. Det behövs utbildning och kunskap om våld i nära relation, för att få tillstånd till att öppna ett privat skyddat boende.

Håller helt med
Håller med
Håller delvis med
Håller inte med
Vet ej

11. Det behövs ett tillstånd för att driva ett skyddat boende, som utfärdas av en offentlig myndighet som även utövar tillsyn över tillståndshavare.

Håller helt med
Håller med
Håller delvis med

Håller inte med

Vet ej

12. Om tillstånd skulle krävas för att driva ett skyddat boende, borde tillsynsmyndigheten vara:

Statlig, exempelvis IVO

Regional, exempelvis länsstyrelsen

Kommunal, exempelvis socialnämnden

Vet ej

13. Anser du att det finns flest fördelar eller nackdelar med privatägt skyddat boende? Motivera ditt svar

Flest fördelar

Flest nackdelar

Vet ej

Kommentar

9.2 Enkätstudie till kvinnojourer

Missivbrev och enkät som delats till kvinnojourer

Mäns våld mot kvinnor i nära relationer har ökat till följd av COVID-19 pandemin. Restriktioner har resulterat i att allt fler människor i större utsträckning stannat hemma som medfört en ökad risk för våld. Under det första halvåret ökade antalet anmälda misshandelsbrott mot kvinnor med 4 procent i jämförelse med året innan. Denna oroande siffra har indikerat på ett större behov av skydd som sedan resulterat i brist på platser på skyddade boenden.

Ett skyddat boende är en tillfällig plats som tilldelas en person som blivit utsatt för våld i hemmet och är i akut behov av en annan bostad. På boendet finns utbildad personal som hjälper och stöttar den utsatta personen för att senare komma vidare i livet. Det finns omkring 200 skyddade boenden i Sverige och till största del tillhör dessa kvinnojourer. För att erbjuda fler platser för våldsutsatta kvinnor finns en princip som innebär att privatpersoner får starta ett privat skyddat boende.

Skillnaden mellan ett skyddat boende på en kvinnojour och ett som ägs av privatpersoner är främst finansiering. Det kostar samhället mer pengar för våldsutsatta kvinnor att tilldelas ett privat skyddat boende med anledning att det inte finns utbildad personal. På kvinnojoursfinansierade boenden arbetar kompetent personal med personer som utsatts för våld. Detta är ett viktigt ämne som är av stor vikt att undersöka med anledning av det ökade antalet våldsutsatta kvinnor.

För att undersöka detta har en enkätstudie utformats för att få allmänhetens åsikter på ämnet. Deltagandet i denna enkätundersökning är frivilligt och anonymt. Uppgifter och svar kommer att behandlas med högsta konfidentialitet och endast användas i studiens syfte.

Studien är till ett examensarbete på kandidatnivå och en del av utbildningen till rättssociologi vid Lunds Universitet. Studien är utformad genom enkäter och kommer ta ca 10 minuter att besvara.

1. Har din kvinnojour någon särskild inriktning? Om ja, i så fall vilken?

Ja

Nej

Kommentar

2. Hur många anställda är ni på er kvinnojour? Ange i antal

3. Vad är din ståndpunkt på följande påstående:

Kvinnor som utsätts för våld i nära relation borde placeras på skyddat boende som drivs av privatpersoner och inte av kvinnojourer.

Håller helt med

Håller med

Håller delvis med

Håller inte med

Vet ej

4. Vad är din ståndpunkt på följande påstående:

Kvinnor som utsätts för våld i nära relation borde placeras på skyddat boende som drivs av kvinnojourer och inte av privatpersoner.

Håller helt med

Håller med

Håller delvis med

Håller inte med

Vet ej

5. Vad är din ståndpunkt på följande påstående:

Det är viktigt att kvinnor som utsätts för våld i nära relation får skydd, oavsett om det skyddade boendet drivs av en kvinnojour eller en privatperson.

Håller helt med

Håller med

Håller delvis med

Håller inte med

Vet ej

6. Vad är din ståndpunkt på följande påstående:

Vid brist av platser på skyddat boende, som drivs av en kvinnojour, ska kvinnor som utsätts för våld i nära relation istället kunna placeras på ett skyddat boende som drivs av privatpersoner.

Håller helt med

Håller med

Håller delvis med

Håller inte med

Vet ej

7. Vad är din ståndpunkt på följande påstående:

Det behövs utbildning och kunskap om våld i nära relation, för att få tillstånd till att öppna ett privat skyddat boende.

Håller helt med

Håller med

Håller delvis med

Håller inte med

Vet ej

8. Vad är din ståndpunkt på följande påstående:

Det borde behövas ett tillstånd för att driva ett skyddat boende, som utfärdas av en offentlig myndighet som också utövar tillsyn över tillståndshavare.

Håller helt med
Håller med
Håller delvis med
Håller inte med
Vet ej

9. Vad är din ståndpunkt på följande påstående:

Om tillstånd borde behövas för att driva ett skyddat boende, borde tillståndsmyndigheten vara: Motivera ditt svar

Statlig (IVO)
Regional (länsstyrelsen)
Kommunal (socialnämnd)
Vet ej

Kommentar

10. Vad finns det för fördelar med skyddade boenden som drivs privat?

11. Vad finns det för nackdelar med skyddade boenden som drivs privat?